

การวิจัยและพัฒนา
Research & Development (R&D)
และ
การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
Participatory Action Research (PAR)

โดย
ผศ.ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์

รู้จักลูกไก่

ก่อนเข้าสู่บทเรียน
การวิจัยและพัฒนา
Research &
Development (R&D)
และ
การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมี
ส่วนร่วม
Participatory Action
Research (PAR)

เนื้อหาสาระหลัก

1. การวิจัยและพัฒนา

RESEARCH & DEVELOPMENT (R&D)

2. การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

PARTICIPATORY ACTION RESEARCH (PAR)

การวิจัยพัฒนา

ขอบเขตเนื้อหา

- **หลักการพื้นฐานของการวิจัยพัฒนา**
- **รูปแบบการวิจัยพัฒนา**
- **เทคนิครวบรวมข้อมูลวิจัยพัฒนา**
- **ตัวอย่างที่เกี่ยวข้อง**

หลักการพื้นฐานของการวิจัยพัฒนา

คำถามชวนคิด

การวิจัยและพัฒนาท่านคิดถึงอะไร

ไอแซก นิวตัน

โทมัสอัลวาเอ็ดิสัน

อีริคหยวน

สองพี่น้องตระกูลไรต์

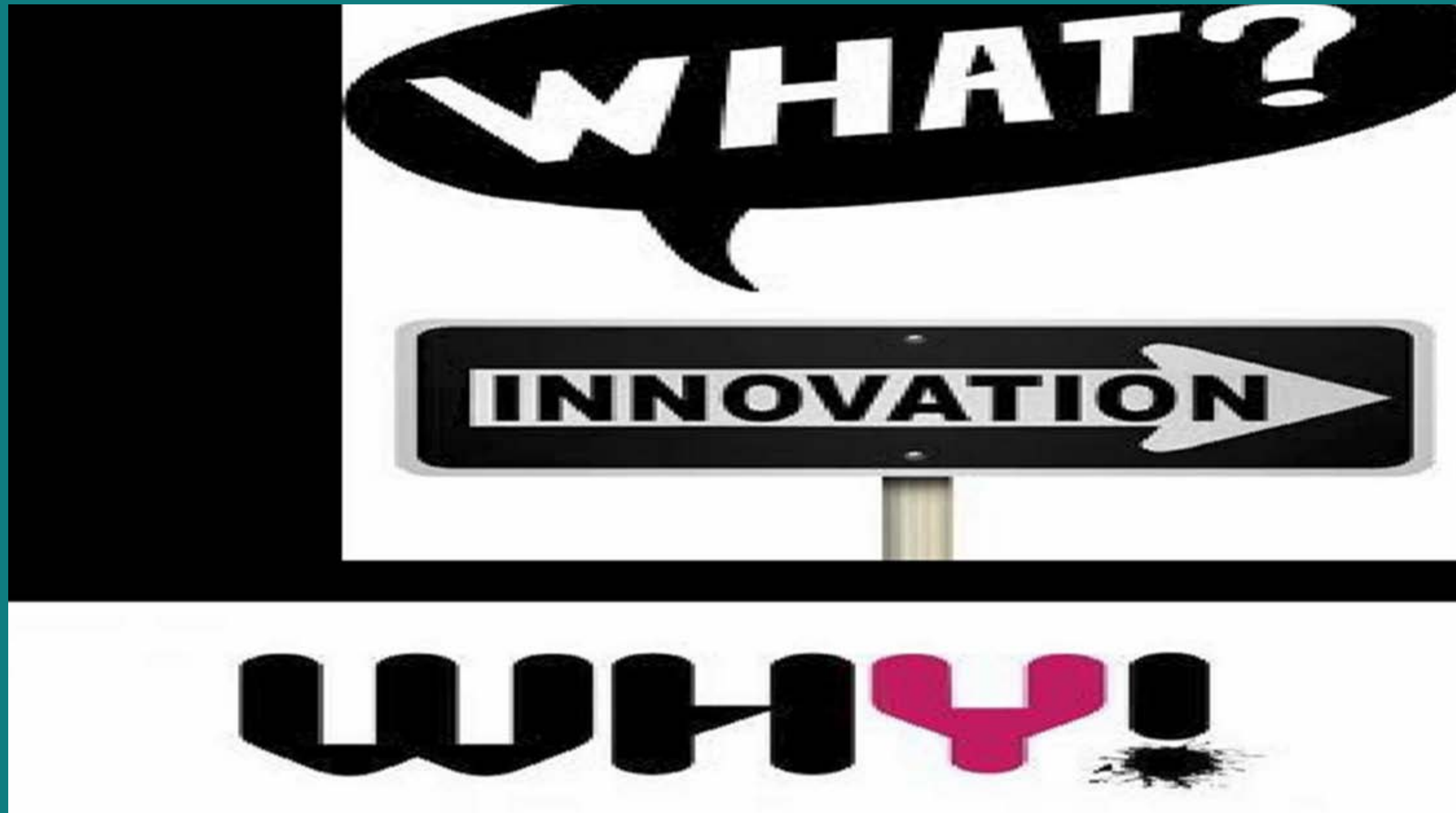

สตีฟจ๊อบส์

ELON MUSK

โมเดล R&D เริ่มต้นจาก

ความหมายและคุณค่า

- กระบวนการศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบ

มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของ

ผลิตภัณฑ์ โดยดำเนินการทดสอบในสภาพจริงและทำการ

ปรับปรุงผลิตภัณฑ์หลายๆ รอบ จนได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ

เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนากลุ่มคน หน่วยงานหรือองค์การให้มี

ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความหมายและคุณค่า

การวิจัยและพัฒนา เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยมี
การพัฒนาต้นแบบนวัตกรรม (สื่อ สิ่งประดิษฐ์ หรือ
วิธีการ) แล้วมีการทดลองใช้ เพื่อตรวจสอบคุณภาพ
ในเชิงประจักษ์

ความหมายและคุณค่า

การวิจัยและพัฒนา หมายถึง การวิจัยที่มุ่งนำเอาความรู้จาก การวิจัยวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ไปวิจัยต่อโดยพัฒนาเป็นเทคนิคหรือวิธีการที่สามารถนำไปใช้แก้ ปัญหาและทดลองใช้จนได้ผลเป็นที่น่าพอใจแล้วจึงนำไปเผยแพร่ใช้ในวงกว้างเพื่อพัฒนางานให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ทีศนา แคมมณี

การวิจัยและพัฒนา เป็นวิจัยที่มุ่งพัฒนาทาง
เลือก หรือวิธีการใหม่ ๆ เพื่อใช้ในการยกระดับ
คุณภาพงานหรือคุณภาพชีวิต และผลที่ได้จาก
การวิจัยและพัฒนา คือ นวัตกรรม

สรุปหลักการพื้นฐานของ งานวิจัยและพัฒนา R&D

เป็นงานวิจัยที่มุ่งเน้นนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้โดยตรง
อย่างเป็นรูปธรรมเห็นผลที่ชัดเจนในการพัฒนาตามเป้าหมายที่
กำหนดไว้โดยผ่านการทดลองและตรวจสอบคุณภาพของ
ผลิตภัณฑ์ที่เป็น นวัตกรรมใหม่ ทั้งที่เป็น รูปของผลิตภัณฑ์ หรือ
วิธีการกระบวนการใหม่

จุดมุ่งหมายของ R&D

เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางการแก้ปัญหาหรือพัฒนาคุณภาพของงานที่มีปรากฏการณ์หรือข้อมูลเชิงประจักษ์แสดงให้เห็นว่ามี**ปัญหา (PROBLEM)** หรือมี**ความต้องการจำเป็น (NEED)** เกิดขึ้น ซึ่งอาจเป็นผลความคาดหวังใหม่ที่ท้าทายของหน่วยงาน หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการทำงานจากกระบวนการเก่าสู่กระบวนการใหม่ที่บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจ หรือเกิดจากการปฏิบัติงานที่ไม่บรรลุ

ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการทำวิจัย และพัฒนา มี 2 ลักษณะ

- ผลิตภัณฑ์ประเภทสื่อ วัสดุอุปกรณ์ (MATERIAL)
- ผลิตภัณฑ์ประเภทวิธีการ หรือ กระบวนการ (PROCESS)

1) นวัตกรรมประเภทวัตถุที่เป็นชิ้นอัน

อาจเป็นประเภทวัสดุ/อุปกรณ์/ชิ้นงาน เช่น รถยนต์
คอมพิวเตอร์ ชุดการสอนสื่อการสอน ชุดกิจกรรมเสริมความรู้
คู่มือประกอบการทำงาน เป็นต้น

**ผลิตภัณฑ์ลูกอมอุดบุหรี
“รสกระเพรา”**

**UAV ยานบินไร้คนขับ ต้นแบบ
เทคโนโลยีประสานทีม**

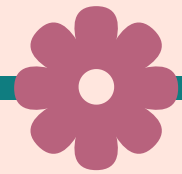
2) นวัตกรรมประเภทที่เป็นรูปแบบ /วิธีการ/ กระบวนการ/ระบบปฏิบัติการ

อาทิ รูปแบบการสอนวิธีการสอน รูปแบบการบริหารจัดการ
ระบบการทำงาน

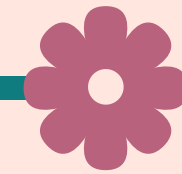
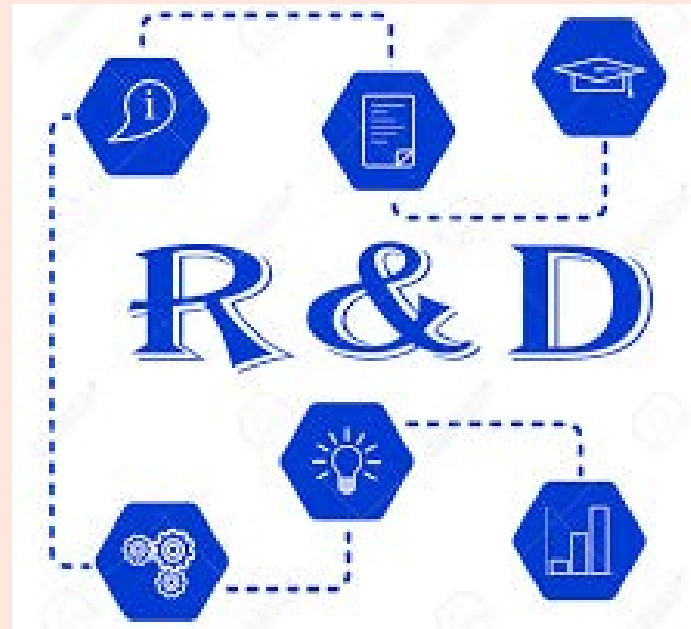
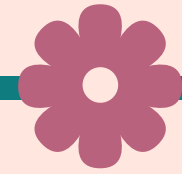

การออกแบบวิจัย

การตั้งชื่อเรื่อง

การตั้งวัตถุประสงค์
การวิจัย
&
ขั้นตอนและ
กระบวนการ

**นิยมเขียนเป็น
ประโยคบอกเล่า**

**มีคำว่า “พัฒนา” อยู่
ช่วงต้นของประโยค**

**อาจมี หรือไม่มี
คำว่า “วิจัย” อยู่ที่ชื่อเรื่องก็ได้**

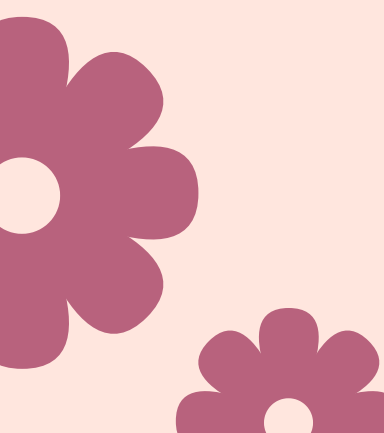
**ปัญหาที่ต้องการวิจัยอยู่
ช่วงต้นของประโยค**

**กลุ่มเป้าหมายอยู่ช่วง
กลางของประโยค**

**ส่วนท้ายประโยคบ่งบอก
สถานที่หรือไม่ก็ได้**

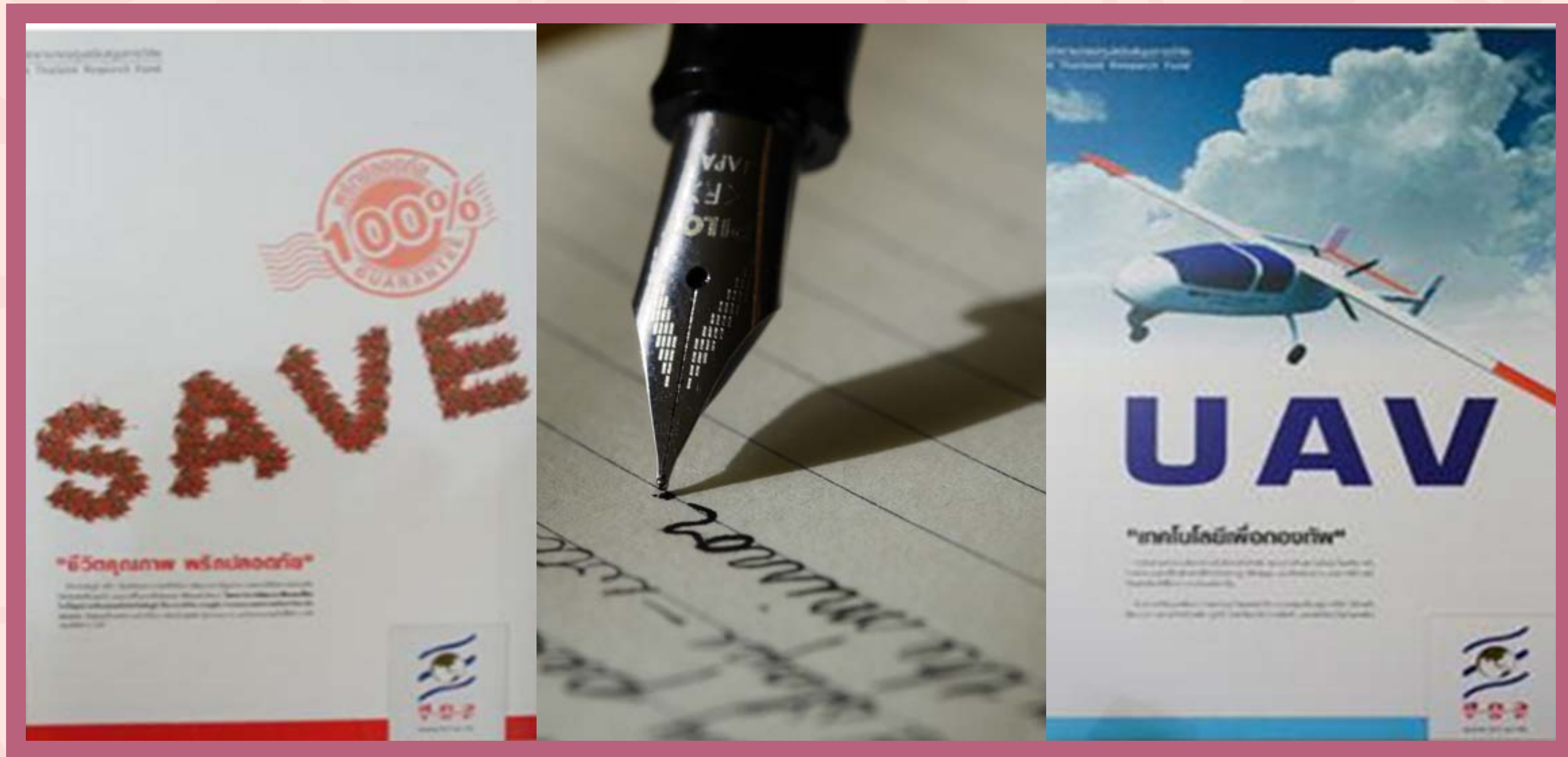
ข้อสังเกตการตั้งชื่อเรื่อง

1. ถ้าเป็นสิ่งประดิษฐ์/สื่อ / อุปกรณ์/ชิ้นงาน
ชื่อเรื่องอาจขึ้นต้นด้วย

Ø การพัฒนา.....

Ø การสร้างและพัฒนา.....

Ø การวิจัยและพัฒนา.....

การพัฒนาอาชีพและเชื่อมโยงโซ่อุปทาน
พริกปลอดภัยจังหวัดชัยภูมิ

การวิจัยและพัฒนาอากาศยานไร้คนขับ
(UNMANNED AERIAL VEHICLE: UAV)

ข้อสังเกตการตั้งชื่อเรื่อง

2.ถ้าเป็นการพัฒนาเทคนิควิธี / รูปแบบการทำงาน/บริหาร จัดการ ชื่อเรื่องอาจขึ้นต้นเหมือน ข้อ 1 หรือ

Øรูปแบบ.....

Øแนวทางการ.....

Øเปรียบเทียบผลการใช้สื่อ หรือ

รูปแบบ การทำงานที่คิดขึ้นใหม่กับรูปแบบเดิม

การพัฒนางานวิจัยและระบบบริหารจัดการงาน
วิจัยของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ : ให้เป็นกลไก
วิชาการเพื่อการพัฒนาพื้นที่หน่วยงานรับผิดชอบ

การพัฒนางานวิจัยและระบบบริหารจัดการงาน
วิจัยของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ : ให้เป็นกลไก
วิชาการเพื่อการพัฒนาพื้นที่หน่วยงานรับผิดชอบ

ข้อดีของ R&D

ผศ.ดร.ชันทอง วัฒนะประสิทธิ์

1. ทำให้ได้รูปแบบ กระบวนการ
ผลิตภัณฑ์ที่นำไปใช้ในการพัฒนา
บุคลากรหรือองค์กร ผลิตภัณฑ์นี้เป็น
เสมือนเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนา
บุคลากร ให้มีคุณภาพและ พัฒนา
องค์กรให้มีประสิทธิภาพ

ข้อดีของ R&D

2. ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีความหมายและตรงกับความต้องการของผู้ใช้อย่างแท้จริง เนื่องจากกระบวนการวิจัยและพัฒนาเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความหมายว่าจะนำผลิตภัณฑ์ไปใช้ประโยชน์เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย โจทย์การวิจัย

ข้อดีของ R&D

3. มีส่วนส่งเสริมชื่อเสียงและรายได้แก่นักวิจัย ผู้สร้างสรรค์งานวิจัย ถ้าผู้วิจัยสามารถสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่าทางสังคมและมีมูลค่าทางการตลาดก็จะมีส่วนส่งเสริมให้ผู้วิจัยมีชื่อเสียงและรายได้จากการเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในผลิตภัณฑ์ที่ได้พัฒนาขึ้น

ข้อจำกัดของการวิจัยและการพัฒนา

การวิจัยและการพัฒนาค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูงเพราะการวิจัยประเภทนี้ส่วนมากมักต้องการระยะเวลาในการทำวิจัย รวมทั้งบุคลากรทางการวิจัยที่มีสติปัญญาดีเยี่ยม มีจิตใจที่มุ่งมั่นและทุ่มเทต่อการทำงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง

เทคนิคการตั้งชื่อเรื่อง

- การพัฒนาและตามด้วย **นวัตกรรม (A)**
- แนวคิดใหม่ ๆ เพิ่มเข้าไปในนวัตกรรมนั้น (B)
- เป้าหมายหรือตัวแปร (C) ของนวัตกรรมนั้น
- ระบุกลุ่มเป้าหมายของนวัตกรรมนั้น (D)

กรณีที่ 1

ใช้แนวคิดใดคิดหนึ่งเป็นหลักเพิ่มเข้าไปใน
นวัตกรรมนั้น

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน (A)

โดยบูรณาการหลักพุทธสันติวิธี (B) เพื่อปลูกฝัง

พฤติกรรมการแสดงออกทางสังคมที่เหมาะสม (C)

ของนิสิตหลักสูตรสันติศึกษา (D)

กรณีที่ 2

ใช้แนวคิดใดคิดหนึ่งเป็นหลักเพิ่มเข้าไปใน
นวัตกรรมนั้น

การพัฒนาหลักสูตร (A) เพื่อเสริมสร้างสันติ
วัฒนธรรมในห้องเรียน(C) ของนิสิตหลักสูตรสันติ
ศึกษา (D)

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน (A) เพื่อเสริม
สร้างอัตลักษณ์ของนิสิตมหาจุฬา(C)ของนิสิต
หลักสูตรสันติศึกษา (D)

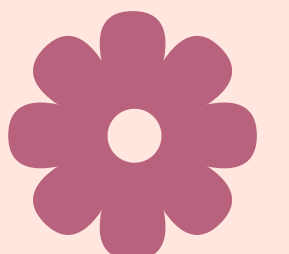
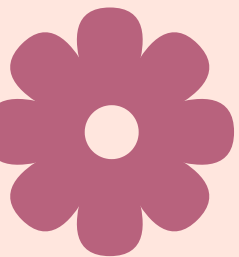
ข้อสังเกตการตั้งชื่อเรื่อง

“สร้าง”

- ใช้กับการศึกษาออกแบบสิ่งใด ๆ ที่ยังไม่มีมาก่อน

“พัฒนา”

- ใช้กับการศึกษาที่มีกระบวนการทำหรือรูปแบบมาก่อนแล้วแต่ถูกนำมาพัฒนาเพิ่มเติม

การตั้งวัตถุประสงค์การวิจัย

การเขียนวัตถุประสงค์

ลักษณะที่ 1 :

เขียนจุดประสงค์ให้สอดคล้องกับขั้นตอน

ของการวิจัยเช่นผู้วิจัยมีขั้นตอนของ R&D

ทั้งหมด 4 ขั้นตอน

การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรแบบบูรณาการที่ส่งเสริมจิตสำนึกของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

- 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรแบบบูรณาการที่ส่งเสริมจิตสำนึกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
- 2) พัฒนาหลักสูตรแบบบูรณาการที่ส่งเสริมจิตสำนึกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
- 3) ศึกษาพัฒนาการเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านจิตสำนึกของนักเรียนที่ได้รับกิจกรรมตามหลักสูตร
- 4) เพื่อประเมินหลักสูตรในด้านผลกระทบของหลักสูตรแบบบูรณาการที่ส่งเสริมจิตสำนึกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การเขียนวัตถุประสงค์

ลักษณะที่ 2 :

เขียนจุดประสงค์เฉพาะเป้าหมายสุดท้ายที่ผู้วิจัย
ต้องการได้แก่การเสนอผลในนวัตกรรมที่จะได้หรือผล
การประเมินหลักสูตร

**การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรแบบบูรณาการที่ส่งเสริมจิตสำนึกของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**

- 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรแบบบูรณาการที่ส่งเสริมจิตสำนึกของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**
- 2) เพื่อประเมินหลักสูตรในด้านผลกระทบของหลักสูตรแบบบูรณาการที่
ส่งเสริมจิตสำนึกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**

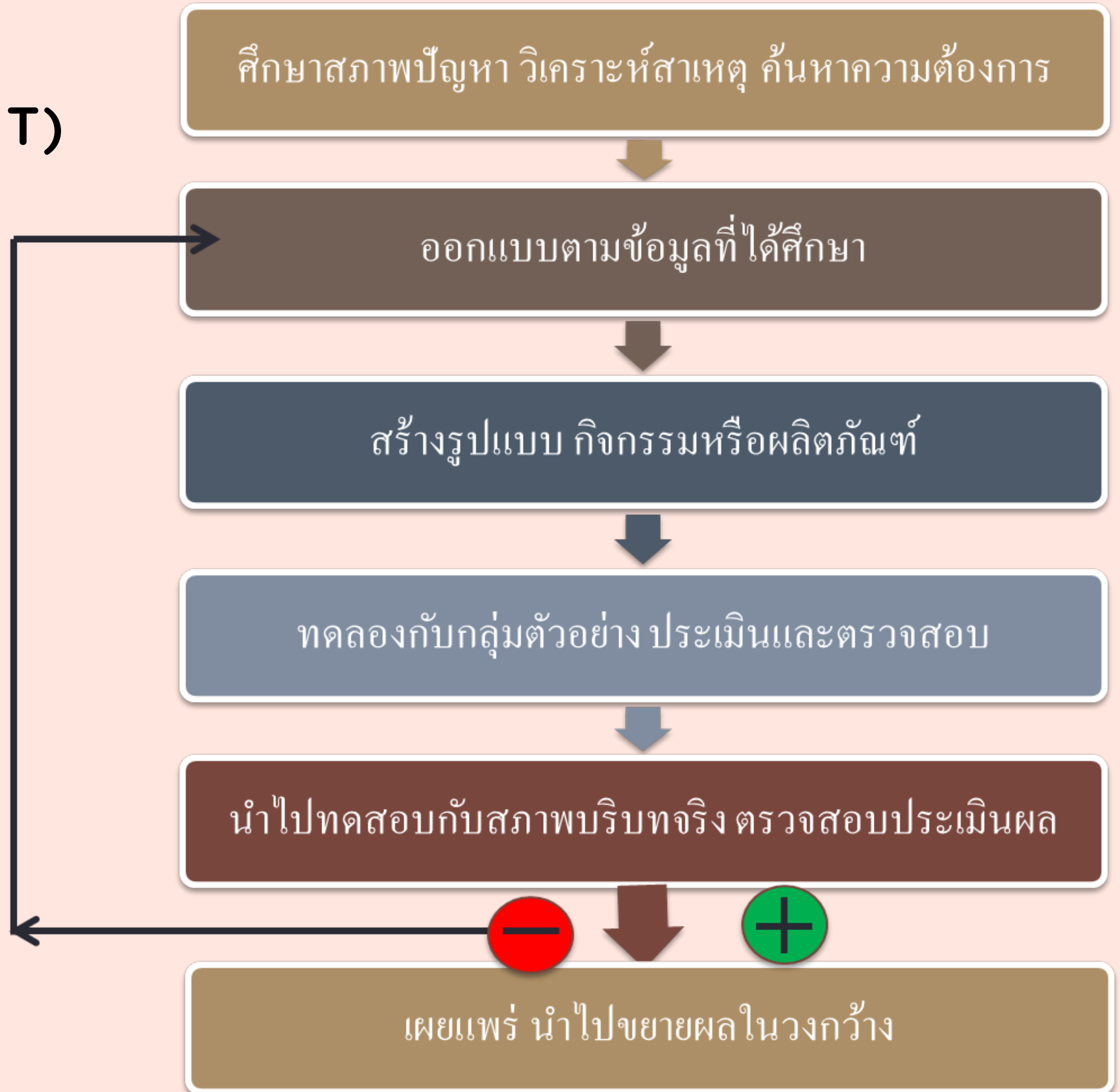
ขั้นตอนและกระบวนการวิจัย

RESEARCH & DEVELOPMENT

ขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา (RESEARCH & DEVELOPMENT)

ปรับปรุง

รูปแบบการวิจัยและพัฒนา

รูปแบบของการวิจัยและพัฒนา

1. การวิจัยและพัฒนาที่เน้นขั้นตอนการวิจัย
2. การวิจัยและพัฒนาที่เน้นกระบวนการพัฒนา
3. การวิจัยและพัฒนาที่เน้นการออกแบบการพัฒนา
4. การวิจัยและพัฒนาที่เน้นแหล่งความคิดของการพัฒนา

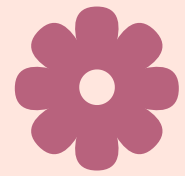
1. การวิจัยและพัฒนาที่เน้นขั้นตอนการวิจัย

การวิจัยและพัฒนาเป็นระเบียบวิธีวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมหรือประดิษฐ์กรรม โดยมีวิธีดำเนินการ 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย

- 1) ขั้นตอนการวิจัยพื้นฐานเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่
- 2) ขั้นตอนการวิจัยประยุกต์เพื่อนำความรู้ใหม่มาประยุกต์ใช้ในการสร้างวิธีการ(วิธีการปฏิบัติ) หรือผลผลิต (สิ่งประดิษฐ์)
- 3) ขั้นตอนการพัฒนาเพื่อเปลี่ยนแปลงปรับปรุงและแก้ไขวิธีการหรือผลผลิตจนมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

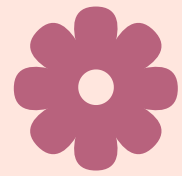
โดย รศ.ดร. ยงยุทธ แฉล้มวงษ์ ผู้อำนวยการวิจัยด้านนโยบายทรัพยากรมนุษย์

1. การวิจัยและพัฒนาที่เน้นขั้นตอนการวิจัย

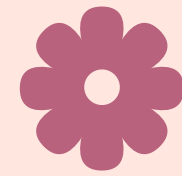
การวิจัยพื้นฐาน
ฐาน
Basic
Research

1

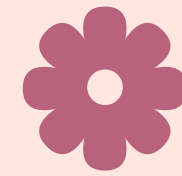
การวิจัย
ประยุกต์
Applied
Research

2

การพัฒนา
Development

3

การเผยแพร่
นำไปใช้ขยายผล

4

2) การวิจัยและพัฒนาที่เน้นกระบวนการพัฒนา

การวิจัยและ พัฒนาเป็นระเบียบวิธีวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมหรือ ประดิษฐ์กรรม ผ่านกระบวนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มจากความ ต้องการของผู้ใช้จากนั้นจึง

- 1) ออกแบบประดิษฐ์กรรม เบื้องต้นแบบลองถูกลองผิด
- 2) ออกแบบประดิษฐ์กรรมอย่างเป็นระบบ
- 3) ทำการวิจัย การทดลองและการปรับปรุง
- 4) พัฒนาประดิษฐ์กรรมออกสู่ตลาด และผู้ใช้นำผลผลิต ไปใช้ประโยชน์

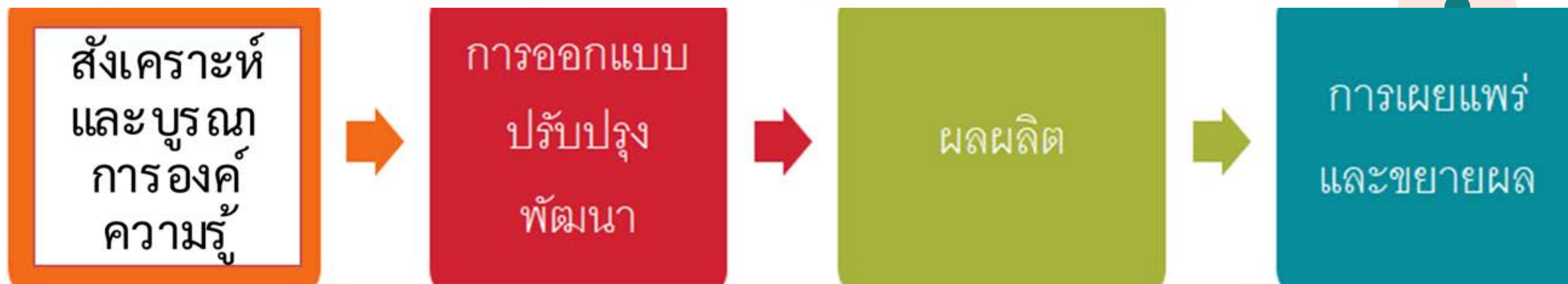
2) การวิจัยและพัฒนาที่เน้นกระบวนการพัฒนา

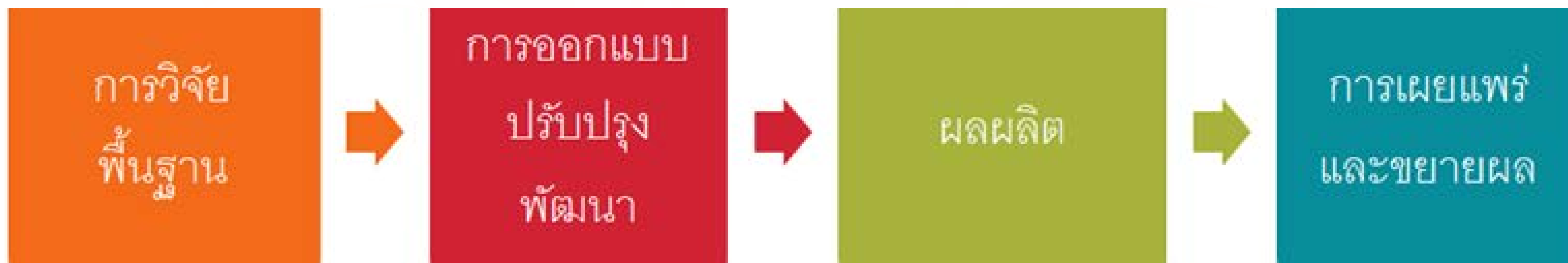
3) การวิจัยและพัฒนาที่เน้นการออกแบบการพัฒนา

การวิจัยและพัฒนาเป็นระเบียบวิธีวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมหรือ ประดิษฐ์กรรม โดยใช้กระบวนการออกแบบและปรับปรุง พัฒนาควบคู่กันไปจนได้ผลผลิตที่พึงประสงค์และเป็น ประโยชน์อย่างกว้างขวาง

3.1) สักเคราะห์องค์ความรู้ ออกแบบและพัฒนาผลผลิต

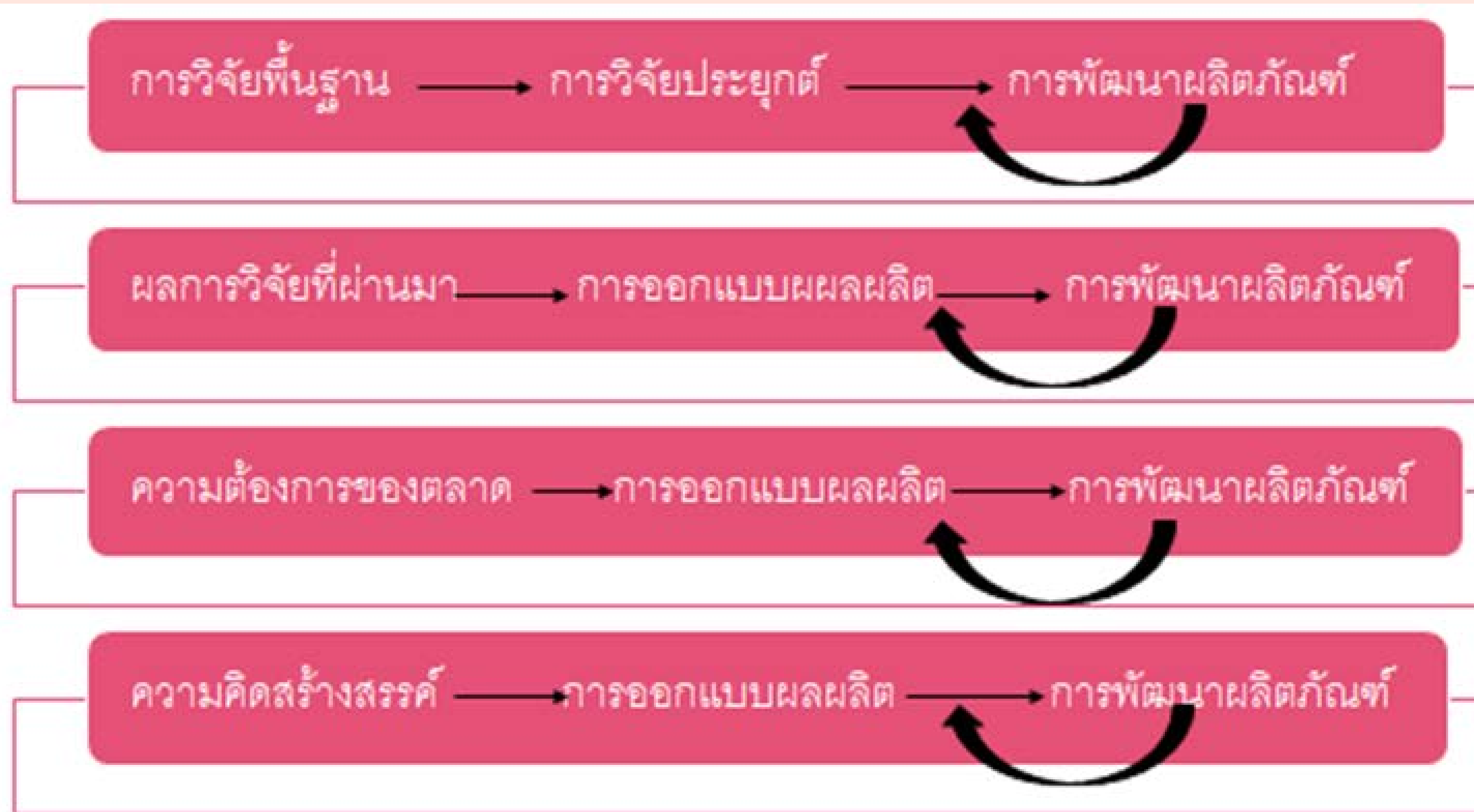
3.2) การวิจัยพื้นฐาน ออกแบบและพัฒนาผลผลิต

4) การวิจัยและพัฒนาที่**เน้นแหล่งความคิด**ของการพัฒนา

วิจัยและพัฒนาเป็นระยะวิจัยเพื่อพัฒนาแนวคิดใหม่ โดย
การใช้การผสมผสานความคิดจากหลายแหล่งมา ใช้ในการ
ออกแบบ ทดสอบ และพัฒนาปรับปรุง แนวความคิดอาจได้
มาจากการวิจัยที่จัดทำขึ้น การวิจัยที่ ผ่านมา ความต้องการ
ของตลาด หรือความคิดสร้างสรรค์ ของผู้วิจัย หน่วยงาน
หรือ สถาบัน นำมาผสมผสานการ ออกแบบและพัฒนาผลผลิต

4) การวิจัยและพัฒนาที่เน้นแหล่งความคิดของการพัฒนา

หลักการออกแบบวิจัยและพัฒนา

1. การออกแบบในเรื่องประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การออกแบบในเรื่องการวัดตัวแปรหรือการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การออกแบบในเรื่องสถิติแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล
 - ตัวแปรต้นตัวแปรตามในงานวิจัย
 - เครื่องมือวิจัยในงานวิจัยและพัฒนา

ตัวแปร R&D

ตัวแปรอิสระ

ตัวนวัตกรรมหรือปฏิบัติการ (Treatment) ที่นักวิจัยใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งอาจหมายถึง สื่อ/ชุดสื่อ หรือวิธีการใหม่ๆ ในการจัดการศึกษา

ตัวแปรตาม

ตัวแปรที่เป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากการใส่ปฏิบัติการ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ความพึงพอใจ เจตคติ หรือสภาพการเปลี่ยนแปลงต่างๆ เป็นต้น

*****พึงระวัง ตัวแปรแทรกซ้อน*****

เทคนิครวบรวมข้อมูลวิจัยพัฒนา

R1

- การสำรวจ สังเคราะห์ สภาพปัญหา ความต้องการ
- เอกสาร บทความและงานวิจัย
- แนวคิด ทฤษฎีใหม่ๆ BEST PRACTICE
- ปรากฏ ภูมิปัญญา
- เก็บข้อมูลประจักษ์เชิงพื้นที่ วิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปความรู้ ความเข้าใจ

R2

- **ตั้งเกณฑ์การประเมิน ดำเนินการตรวจสอบวัดความพึงพอใจ เหมาะสมและประสิทธิภาพ สูง-ต่ำ (ปัจจัยอะไร) ของรูปแบบ กระบวนการ ผลิตภัณฑ์/นวัตกรรม ถอดบทเรียน**

D2

• พัฒนารูปแบบ ผลิตภัณฑ์/นวัตกรรม

FOCUS GROUP เชิญผู้เชี่ยวชาญร่วมออกแบบ

ทดลองกับกลุ่มใหญ่ พร้อมทั้งจะนำไปใช้ และเผยแพร่ผลงาน

R1 ศึกษาเอกสาร สํารวจสภาพพื้นที่/
ปัญหา/ความต้องการ

D1 สร้างต้นแบบนวัตกรรม ตรวจสอบ
โดยผู้เชี่ยวชาญ ทดสอบประสิทธิภาพ

R2 ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง วัดผล/
ประเมินที่เกิดขึ้น

D2 ใช้ในสภาพบริบทจริง สนทนากลุ่ม
เผยแพร่วัตกรรม

R&D แตกต่างจาก ACTION RESEARCH (AR)

ACTION RESEARCH?

การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research: AR)

- การพัฒนาความรู้ใหม่จากการปฏิบัติงานจริงของผู้วิจัยตามหลักการ action learning
- ผลจากการวิจัยจะมีข้อจำกัดในการนำไปเผยแพร่เพื่อใช้ในวงกว้างเนื่องจากเป็นการวิจัยในบริบทเฉพาะ

การวิจัยและพัฒนา R&D

- มีกระบวนการพัฒนานวัตกรรมในรูปแบบของ R1D1, R2D2, R3D3, RiDi
- ขั้นตอนสุดท้ายใช้รูปแบบการวิจัยทดลองหรือกึ่งทดลอง ผลงานวิจัยถูกนำไปเผยแพร่และขยายผลในวงกว้างได้

เรียนรู้ ไม่เท่ากับ ลงมือทำ
ตัวอย่างงานวิจัย

ทุนวิจัยกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและ
นวัตกรรม (สกว) สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
ปีงบประมาณ 2563

แผนงานวิจัย วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น: ต้นแบบ ผู้นำสร้างสรรค์สันติสุขในชุมชน

โดยทีมงานหลักสูตรสันติศึกษา

ที่มาและความสำคัญของปัญหางานวิจัย

**เสื้อเหลือง-เสื้อแดง
ขัดแย้งอะไรกัน**

๑ เสื้อเหลือง = กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (พธม.) เกิดขึ้นในปี 2549 พัฒนามาจากการชุมนุมเมืองไทยรายสัปดาห์ที่เริ่มต้นมาตั้งแต่ปี 2548 นับเป็นขบวนการประชาชนกลุ่มแรกในความขัดแย้งสีเสื้อ และพวกเขา กลับมาอีกรอบในปี 2551...See More

หลักการและเหตุผลที่นำมาใช้ออกแบบวิจัย

- ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้ทำงานใกล้ชิดและมีอิทธิพลกับคนในชุมชน?
- การสร้างสันติสุขในชุมชนจึงต้องเริ่มต้นจากการพัฒนาผู้นำ?
- หลักสูตรสันติศึกษามีเครือข่ายทางสังคมและองค์ความรู้ที่สามารถนำมาช่วยเหลือสังคม?
- ทำอย่างไรในการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ในการสร้างผู้นำท้องถิ่นให้เป็นวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่นำพาสันติสุขมาสู่ชุมชนและสังคม

กรอบแนวคิดจาก ต้นทฤษฎีวิจัยสันติศึกษา

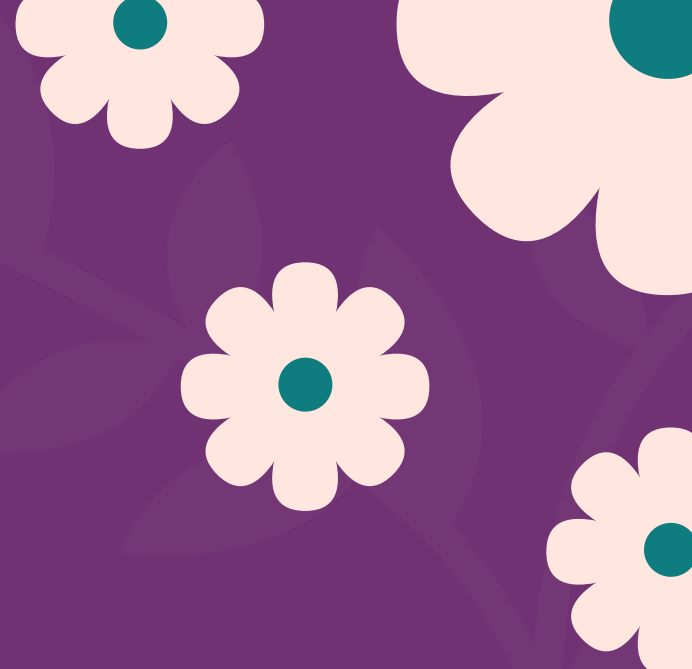
ผศ.ดร. ชันทอง วัฒนะประดิษฐ์

01
การบูรณาการองค์
ความรู้ด้าน
สันติภาพเพื่อ
พัฒนา
กระบวนการสร้าง
สันติภาพ
ในสังคมไทย

02
องค์ความรู้หลักการ
และวิธีปฏิบัติตาม
แนวทางศาสนา
เพื่อการพัฒนา
กระบวนการสร้าง
สันติภาพ

03
เกณฑ์ชี้วัดความ
สำเร็จเกี่ยวกับ
กระบวนการ
สร้างสันติภาพของ
องค์กรและนัก
สันติภาพโลก

04
ชุมชนสันติสุขในพุทธ
ศตวรรษที่ 26
ถอดบทเรียนชุมชน
สันติสุขในพื้นที่ที่มี
ความขัดแย้ง

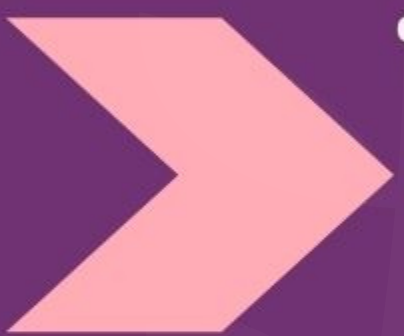
แสดงภาพโมเดล Strategy for Peace Station (Model SPS)

แผนภาพที่ ๔.๖ แสดงภาพโมเดล Strategy for Peace Station (Model SPS)

องค์ความรู้จากแผนงานวิจัย
 การบูรณาการองค์ความรู้ด้านสันติภาพเพื่อพัฒนา
 กระบวนการสร้างสันติภาพ
 ในสังคมไทย
 โดย พระมหาพรชชา ธมฺมหาโส.รศ.ดร. และ
 คณาจารย์หลักสูตรสันติศึกษา ปี 2560

“การสร้างวิศวกรสันติภาพ”

พัฒนาต่อยอดจากงานวิจัย
สร้างสันตินวัตกรรม
วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น

วัตถุประสงค์แผนงานวิจัย

ต้นน้ำ

1

กลางน้ำ

2

ปลายน้ำ

3

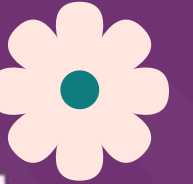
คุณลักษณะผู้นำต้อง
ถิ่นที่ส่งผลต่อการ
สร้างสันติสุขในชุมชน

พัฒนาหลักสูตรการ
เสริมสร้างสมรรถนะ
ผู้นำท้องถิ่นในการ
เป็นวิศวกรสันติภาพ
เพื่อสร้างสันติสุขใน
ชุมชน

พัฒนาสมรรถนะผู้นำ
ด้วยรูปแบบนวัตกรรม
การสร้างวิศวกร
สันติภาพท้องถิ่นที่ส่ง
ผลต่อการสร้างสรรค์
ชุมชนให้เกิดสันติสุข

กระบวนการดำเนินการวิจัย R&D

ระยะวิจัย	รูปแบบวิจัย	เครื่องมือ	กลุ่มเป้าหมาย	ผลที่ได้
โครงการย่อย 1 R1/D1	EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research)	EDFR 1 สัมภาษณ์เชิง ลึก EDFR 2-3 แบบเชิง ปริมาณประเมินความ เห็นผู้เชี่ยวชาญ	EDFR 1 ผู้ให้ข้อมูล สำคัญในจังหวัด ปทุมธานีและ พระนครศรีอยุธยา และผู้ เชี่ยวชาญ 7 กลุ่มสาขา จำนวน 35 ท่าน	ตัวชี้วัดคุณลักษณะผู้นำ สันติภาพท้องถิ่นคุณลักษณะ ผู้นำสันติภาพท้องถิ่น 13 องค์ประกอบ 56 ตัวชี้วัด
โครงการย่อย 2 R2/D32	เชิงคุณภาพ (Qualitative Research)	ระยะที่ 1 สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ เชี่ยวชาญ 7 ระยะที่ 2 วิพากษ์และปรับปรุง หลักสูตร ด้วยสัมมนาเชิงปฏิบัติ การ	ระยะที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญ 7 สาขา จำนวน 33 ท่าน ระยะที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญ ด้านหลักสูตรต่างสาขา วิชา 5 ท่าน	หลักสูตร การเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำท้องถิ่น ในการเป็นวิศวกรสันติภาพเพื่อ สร้างสันติสุขในชุมชน

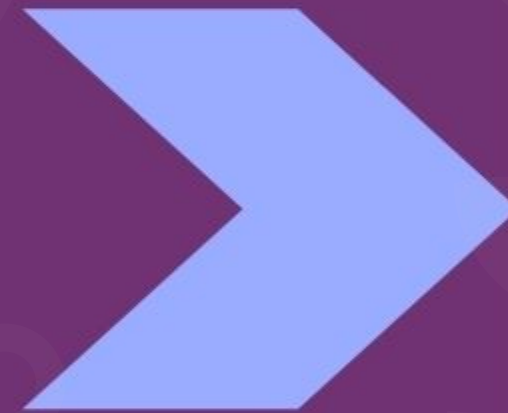

ผลที่ได้รับ

ระยะที่ 1 R1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

เครื่องมือและวิธีการ

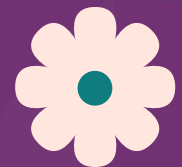
- เก็บข้อมูลวิจัยทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ
- สัมภาษณ์และสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานได้แก่ สภาพปัจจุบันของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีและจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 30 ท่าน วิเคราะห์ด้วยโปรแกรม Atlasti.V.8
- นำคุณลักษณะผู้นำสันติภาพท้องถิ่นจากโครงการวิจัยย่อย 1 มาพัฒนาเครื่องมือวัดสมรรถนะผู้นำในการเป็นวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น โดยใช้แบบสอบถามมาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert's Scale)
- รทำ Factor Analysis กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 614 คน ในจังหวัดปทุมธานีและจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

แบบวัดสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1.การสร้างการมีส่วนร่วมให้ชุมชนได้เรียนรู้พัฒนาบนวิถีสันติวัฒนธรรม
- 2.การสื่อสารสร้างสันติและจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์
- 3.การปฏิบัติตนเป็นต้นแบบมุ่งสู่วิถีแห่งสันติ
- 4.มีจิตตระหนักรู้วิถีสันติภายในตน
- 5.มีอุดมการณ์ของการเป็นผู้ให้ที่มีความเป็นธรรม

แบบวัดสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น ที่ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (CITC) 0.967

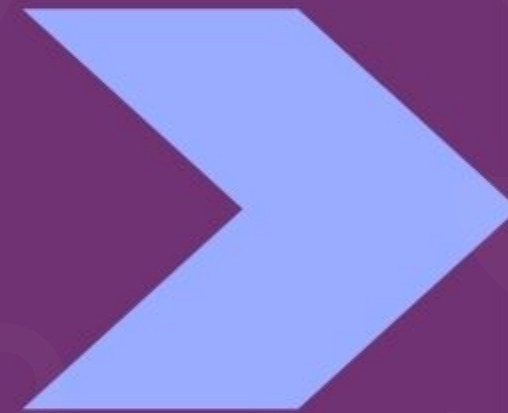

ระยะที่ 2 D1 พัฒนาหลักสูตร

เครื่องมือและวิธีการ

นำหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำ จากโครงการย่อย 2 มาปรับปรุงและพัฒนา เนื้อหาที่สอดคล้องกับความต้องการของ พื้นที่ โดยเพิ่มกรอบแนวคิดพื้นฐานสำคัญ คือ การพัฒนาตนตามหลักไตรสิกขาเพื่อ เป็นกรอบในการพัฒนาสันติภายในของผู้นำ

นำหลักสูตรไปทดลองนำร่องกับผู้นำท้องถิ่น ต.ปากจั่น จ.พระนครศรีอยุธยา จำนวน 25 ท่าน

ผลที่ได้รับ

ผลการทดลองนำร่องผู้เข้าอบรมมีสมรรถนะวิศวกร สันติภาพท้องถิ่นทั้ง 5 ด้านเพิ่มขึ้นอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ .05 นำผลการทดลองถอดบท เรียนเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้สำหรับใช้ กับกลุ่มตัวอย่างจริง

ระยะที่ 3 D3 การนำหลักสูตรไปใช้และปรับปรุง

ผลที่ได้รับ

เครื่องมือและวิธีการ

นำหลักสูตรไปทดลองอบรม 2 กลุ่ม

- กลุ่มผู้นำท้องถิ่นบึงน้ำรักษ์ อ.ธัญญาบุรี จังหวัดปทุมธานี จำนวน 25 ท่าน
- กลุ่มผู้นำท้องถิ่นท่ากาห้อง ต.บ้านป้อม จ.พระนครศรีอยุธยา จำนวน 18 ท่าน

วิศวกรสันติภาพท้องถิ่นบึงน้ำรักษ์

วิศวกรสันติภาพท้องถิ่นท่ากาห้อง

ระยะที่ 4 D4 ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ

เครื่องมือและวิธีการ

เครื่องมือที่ใช้ ประกอบด้วย

- แบบวัดสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น 5 ด้าน
- แบบประเมินพฤติกรรม 360 องศา ประเมินพฤติกรรมเรียนรู้ 3 ด้าน ได้แก่ ความมุ่งมั่นเรียนรู้ พัฒนาด้วยสติขั้นต้น , ความเสียสละ แบ่งปัน สื่อสารเชิงบวก, ด้านการวิเคราะห์แก้ปัญหาการทำงานแบบมีส่วนร่วม ประเมินโดยผู้เข้าอบรม เพื่อนคู่กัลยาณมิตรและทีมสังเกตการณ์วิทยากร
- แบบประเมินท้ายกิจกรรม
- การทำโครงการขอทุนสนับสนุนกิจกรรม

ผลที่ได้รับ

ผลการทดลองใช้รูปแบบนวัตกรรม
การเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำเป็น
วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น

ผลคะแนนเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น ก่อนและหลังทดลองพบว่า
ผู้เข้าอบรมทั้งสองกลุ่มหลังได้รับการอบรมมีคะแนนสมรรถนะวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นทั้ง 5 ด้าน สูงกว่าก่อนอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ผลการทดลองใช้

รูปแบบนวัตกรรมการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำเป็นวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น

วิศวกร
สันติภาพท้องถิ่น
บึงน้ำรักษ์

วิศวกร
สันติภาพท้องถิ่น
ท่าการ้อง

ลำดับค่าเฉลี่ยคะแนนสมรรถนะวิศวกรท้องถิ่นหลังอบรม	กลุ่มเข้าอบรม			
	บึงน้ำรักษ์	อันทับ	ท่าการ้อง	อันทับ
๑) มีอุดมการณ์การเป็นผู้ให้ที่มีคุณธรรม	๔.๖๘	๔	๔.๗๗	๓
๒) จิตตระหนักรู้วิถีสันติภายในตน	๔.๔๕	๓	๔.๕๓	๓
๓) การปฏิบัติตนเป็นต้นแบบมุ่งสู่วิถีแห่งสันติ	๔.๔๒	๕	๔.๔๔	๔
๔) การสื่อสารสร้างสันติและจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์	๔.๒๘	๓	๔.๔๒	๒
๕) การสร้างการมีส่วนร่วมให้ชุมชนได้เรียนรู้พัฒนาบนวิถีสันติ วัฒนธรรม	๔.๒๕	๒	๔.๓๗	๑

ผลการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบ
นวัตกรรมการสร้างวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น
ที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิด
สันติสุข

ปรัชญาของหลักสูตร

“สร้างต้นแบบเปลี่ยนแปลงคน
สู่การเปลี่ยนแปลงสังคมเพื่อสันติสุข”

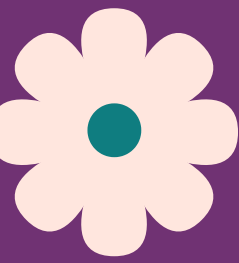

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1. เพื่อสร้างและพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ใกล้ชิดกับคนในชุมชนโดยตรง
ให้มีภาวะผู้นำด้านสันติภาพที่มีความรู้ ทัศนคติในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
2. เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารที่สร้างสันติวัฒนธรรม การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้และการจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์
3. เพื่อสร้างทักษะการเป็นพี่เลี้ยงการติดตามและประเมินผลงานการสร้างสังคม

สันติสุข

เนื้อหาหลักสูตร อบรม 3 วัน 20 ชั่วโมง และติดตาม 1 เดือน

- Pre-Module** เปิดใจ ขยายพื้นที่สันติภายใน (3 ชม.)
- Module 1** จุดพลังความคิดสู่วิถีสันติวัฒนธรรม (3 ชม.)
- Module 2** สื่อสารสร้างพลังสันติวัฒนธรรม (4 ชม.)
- Module 3** การจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ (3 ชม.)
- Module 4** ชุมชนเรียนรู้สันติวัฒนธรรม (3 ชม.)
- Module 5** พี่ประคองน้องสร้างสันติสุขในชุมชน (4 ชม.)
- Module 6** ถอดรหัสสันติวัฒนธรรมนำสู่ความยั่งยืน (1 เดือน)

การจัดการเรียนรู้

บนพื้นฐานขององค์ประกอบทั้ง 3 มิติ ได้แก่

S-O-C (Self – Others – Context) หมายถึง

การพัฒนาตนเอง การพัฒนาผู้อื่นและการคำนึงถึงบริบทสิ่งแวดล้อม

โดยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นแบบการเรียนรู้เชิงรุก

(Active Learning) ซึ่งผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ

(Learning by Doing) เช่น การอภิปรายกลุ่ม การลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

การนำไปประยุกต์ใช้และการสอนงาน **(Mentoring)**

❖❖❖ การวัดผลประเมินผล

การวัดและประเมินผลของหลักสูตรวิศวกรรมสันติภาพท้องถิ่น

ใช้การวัดและการประเมินผลทั้ง 2 มิติ ได้แก่

- การประเมินผลระหว่างการอบรม (**Formative Assessment**) และ
- การประเมินผลรวม (**Summative Assessment**)

โดยวิธีการที่ใช้ในการวัดและประเมินผล มีรายละเอียดดังนี้

- การทดสอบก่อน (**Pre-test**) และหลังการอบรม (**Post-test**)
- การประเมินผลระหว่างเรียน เช่น การสังเกตพฤติกรรมผู้เข้าอบรม
- การสังเกตการณ์การทำกิจกรรมกลุ่ม

Pre-Module เปิดใจขยายพื้นที่สันติภายใน (3 ชั่วโมง)

จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
- 2) เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้เตรียมความพร้อมในการเปิดใจเรียนรู้ และสร้างสัมพันธภาพใหม่จากการเข้าอบรม

Module 1 จุดพลังความคิดสู่วิถีสันติวัฒนธรรม (3 ชั่วโมง)

จุดประสงค์การเรียนรู้

เกิดความรู้และความเข้าใจร่วมกันในความหมายสันติภาพและสันติสุข

- 2) เพอเหตุเขาอบรมเกิดแรงบันดาลใจในการสร้างวิสัยทัศน์และอุดมการณ์ของชุมชนที่นำไปสู่สันติวัฒนธรรม
- 3) เพื่อผู้เข้าอบรมร่วมสร้างคุณลักษณะและแนวทางการปฏิบัติตนของผู้นำชุมชนให้เกิดสันติสุข

Module 2 สื่อสารสร้างพลังสันติวัฒนธรรม (4 ชั่วโมง)

←.....→
จุดประสงค์การเรียนรู้

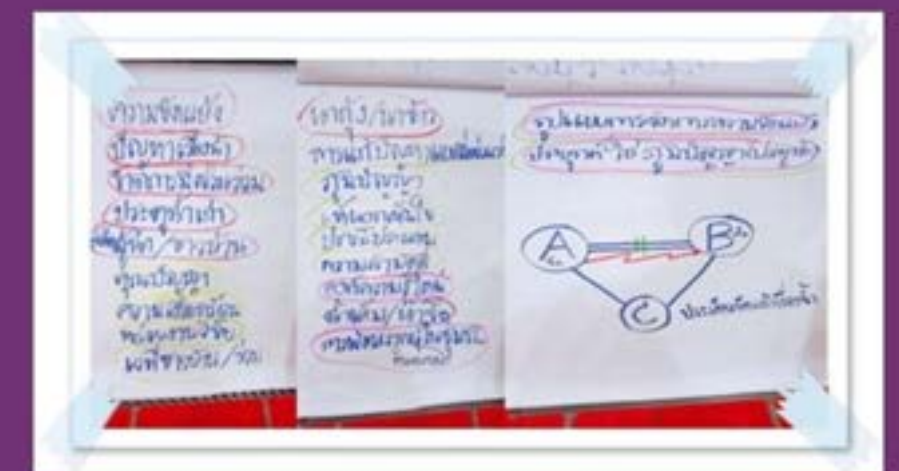
- 1) เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถฟังแบบมีสติ ฟังอย่างตั้งใจ ฟังอย่างลึกซึ้งได้
- 2) เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถสื่อสารอย่างสันติได้

Module 3 การจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ (4 ชั่วโมง)

←.....→
จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถวิเคราะห์ความขัดแย้งได้อย่างเป็นระบบ
- 2) เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถจัดการความขัดแย้งได้อย่างสันติวิธี

Module 4 ชุมชนเรียนรู้สันติวัฒนธรรม (3 ชั่วโมง)

จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีทักษะการสร้างความสัมพันธ์ในชุมชน

Module 5 พี่ประคองน้องสร้างสันติสุขในชุมชน (3 ชั่วโมง)

จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถเป็นพี่เลี้ยงผู้นำสันติสุขให้กับคนในชุมชนได้
- 2) เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือแก่คนในชุมชนให้เกิดสันติสุขได้

Module 6 ถอดรหัสสันติวัฒนธรรมนำสู่ความยั่งยืน (ภาคปฏิบัติ)

จุดประสงค์การเรียนรู้

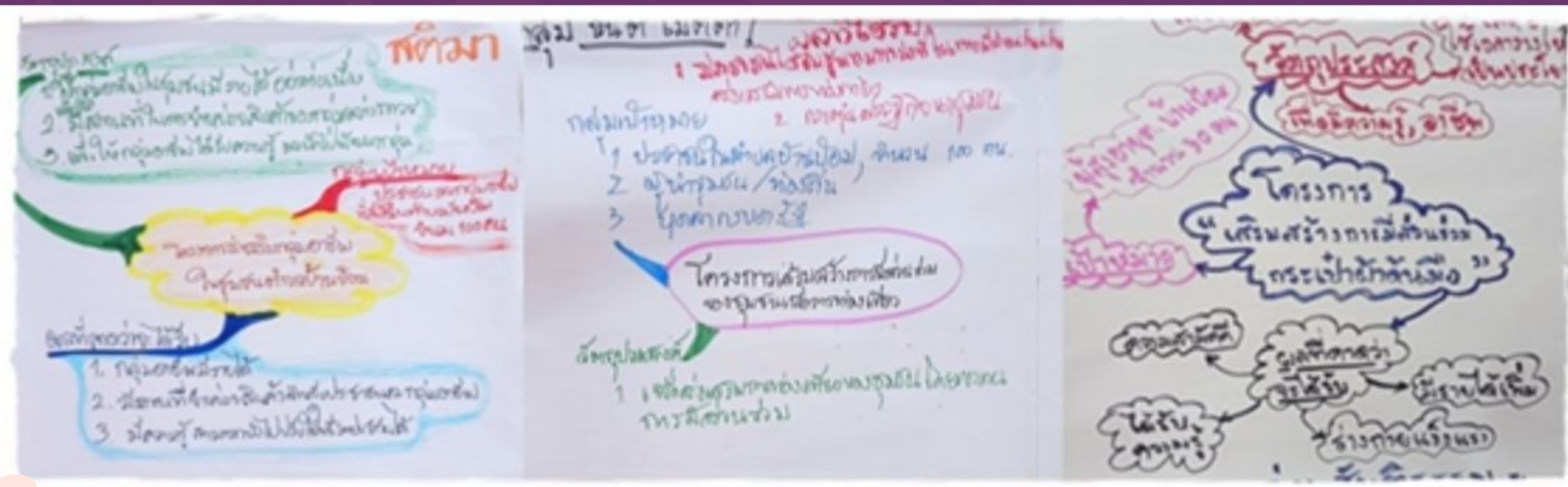
- 1) เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถถอดบทเรียนที่เกิดจากการฝึกปฏิบัติได้
- 2) เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือแก่คนในชุมชนให้เกิดสันติสุขได้

การเขียนโครงการพัฒนาชุมชนสันติสุขของกลุ่มผู้นำทำกา ร็อง

3 โครงการ เป็นโครงการที่กลุ่มผู้เข้าอบรมปรารถนาที่จะนำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากหลักสูตรไปขยายผลเพิ่มจำนวนวิศวกรสันติภาพท้องถิ่นในชุมชนให้มากขึ้น ได้แก่

- 1) โครงการส่งเสริมกลุ่มอาชีพในชุมชน ตำบลบ้านป้อม
- 2) โครงการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว
- 3) โครงการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมกระเป๋าด้านมือ

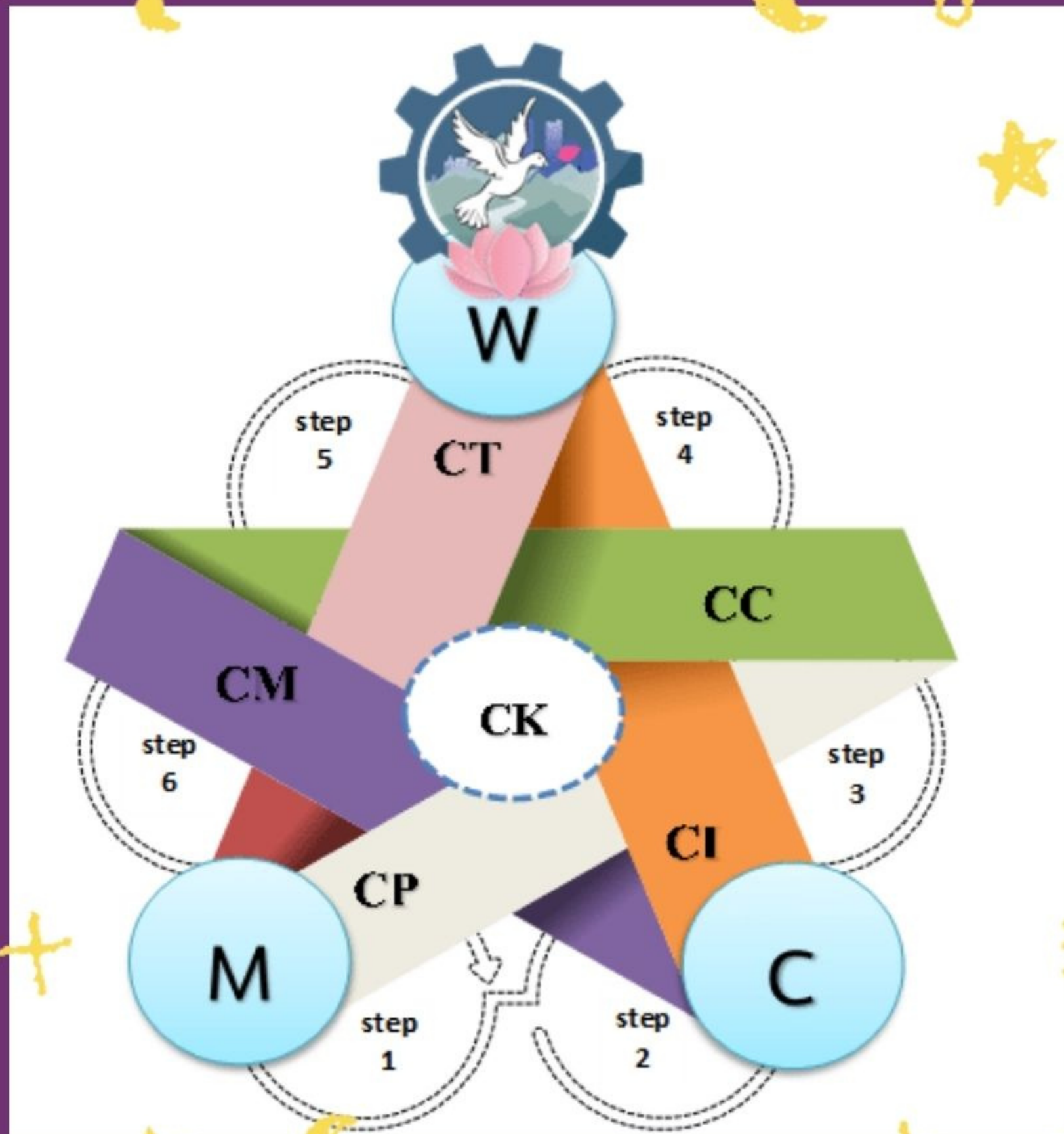
วิศวกรสันติภาพท้องถิ่นบึงน้ำรักษ์

ผศ.ดร.ชนทอง วัฒนະประดิษฐ์

วิศวกรสันติภาพท้องถิ่นท่ากาเรือ

“สรุปองค์ความรู้จากการวิจัย
ได้รูปแบบโมเดล เรียกว่า

3P-I to O for Local peace engineers

สามพลังในการพัฒนาสันติภายในสู่สันติ
ภายนอกของวิศวกรสันติภาพท้องถิ่น

พลังที่ 1 (M-C-W)

3 หลักการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง
ตามหลักไตรสิกขา

- **Morality:** ศีลสิกขา
- **Concentration :** จิตตสิกขา
- **Wisdom:** ปัญญาสิกขา

สัญลักษณ์โลโก้

- วงเกียร์ 8 หมายถึง การพัฒนาตนของ ผู้นำตามหลักมรรคมี องค์ 8

- นกพิราบ หมายถึง ผู้นำสันติสุขสู่ชุมชน กล่าวคือ วิศวกรสันติภาพท้องถิ่น

ดอกบัว หมายถึง จุดหมายของการพัฒนา ชุมชนให้รู้ ตื่น เบิกบาน

“พลังที่ 2 พลังแห่งการเสริมสร้างสมรรถนะด้วยโค้ชกัลยาณมิตร

5's C+1C

CP: Creating a Participatory community code of conduct

สร้างข้อปฏิบัติชุมชนอย่างมีส่วนร่วม การสร้างความเข้าใจ ตระหนักและยอมรับ การอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยความเคารพให้เกียรติ

CI: Creating to Inner Peace

สร้างการเข้าถึงสุขแท้ด้วยการตระหนักคุณค่าของตนเองและผู้อื่น การปรารถนาดีต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยความเข้าอกเข้าใจเห็นใจ

CC: Create communication for Peace

สร้างสรรคการสื่อสารสันติภาพ มองเห็นคุณค่าของการสื่อสารสร้างพลัง เปลี่ยนชีวิตและป้องกันปัญหาความขัดแย้ง

CT: Create systematic thinking design

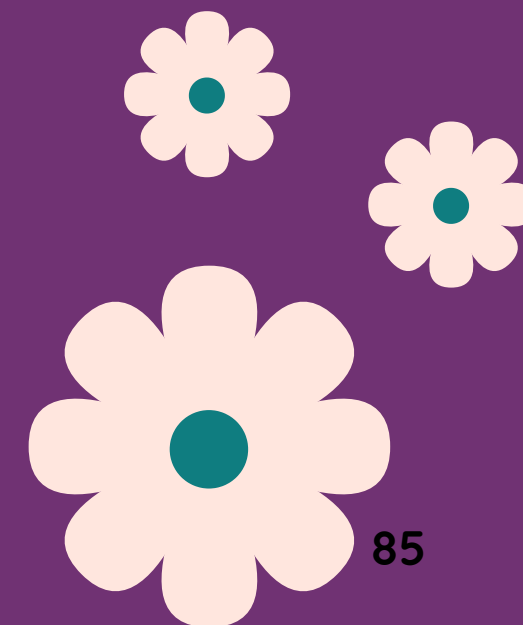
สร้างการคิดวิเคราะห์เป็นระบบ ประกอบด้วยเหตุผล เห็นความเชื่อมโยงและสร้างสรรค์ออกแบบการเรียนรู้และพัฒนาชุมชนให้เกิดสันติสุข

CM: Create mentoring to solve problems with intelligence

สร้างการเป็นพี่เลี้ยงในการแก้ปัญหาด้วยปัญญาด้วยปัญญาและเทคนิคการเป็นพี่เลี้ยงสร้างสันติวัฒนธรรม

CK: Coaching of the Kalyanamitta

การประสานใจเชื่อมความรักในการเรียนรู้และพัฒนาจากการโค้ชของกัลยาณมิตรโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์การเรียนรู้

“พลังที่ 3 การเรียนรู้สันติกระบวนการทัศน์ด้วย 6 ขั้นตอนการเรียนรู้ที่มีสติเป็นฐาน 6 step Peace Paradigm

- 1) ใจเบิกบานเป็นสุข: การเปิดใจ ผ่อนคลายมีความสุขด้วยกิจกรรมเปิดใจ
- 2) ปรับเลนส์ตาและเปิดกว้างใจ: ก้าวออกจากกรอบความคิดเดิม ขยายพื้นที่สันติภายใน
- 3) สันสะท้อนความคิดด้วยพลังบวก :การตั้งคำถามชวนคิด มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ สื่อ
- 4) แผนที่การเรียนรู้วิถีแห่งสันติ :มีการเรียบเรียงเนื้อหาตามลำดับการเรียนรู้
- 5) กระจกสะท้อนเพื่อการพัฒนาสร้างสันติภายใน : แบ่งปันประสบการณ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ฝึกความคิดรวบยอด
- 6) ก้าวอย่างเป็นพี่เลี้ยงอย่างมั่นใจสู่จุดหมายขยายพื้นที่สันติสุข :ฝึกทักษะการวางแผน การนำเสนอ การทำงานเป็นทีม ผ่านสถานการณ์จำลองเป็นพี่เลี้ยงชุมชน ชักชวนชุมชนให้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและ
พัฒนาชุมชน

ถนนแห่งสันติภาพด้วยการพัฒนาวิศวกรรมสันติภาพท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 1

การวิจัยศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

- ศึกษาแนวคิดทฤษฎีการออกแบบเลขศิลป์สิ่งแวดล้อม
- ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับวัดไทย
- ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับภาพลักษณ์และการส่งเสริมการท่องเที่ยว
- ศึกษาความพฤติกรรมและทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยววัดไทย และป้ายสัญลักษณ์ในวัด
- ศึกษาจุดเด่นของวัด ลักษณะป้ายสัญลักษณ์ในวัด การจัดสรรพื้นที่ จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
- ศึกษาจากการลงพื้นที่สำรวจป้ายสัญลักษณ์ต่างๆ ในวัด
- วิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำมาร่างต้นแบบการออกแบบป้ายสัญลักษณ์

ขั้นตอนที่ 2

การพัฒนาต้นแบบการออกแบบป้ายสัญลักษณ์

- ออกแบบป้ายสัญลักษณ์ต้นแบบทั้งวัดป่าและวัดบ้าน
- วิพากษ์ต้นแบบป้ายสัญลักษณ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ
- นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงและพัฒนาร่างต้นแบบการออกแบบป้ายสัญลักษณ์เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์วัดไทย

ขั้นตอนที่ 3

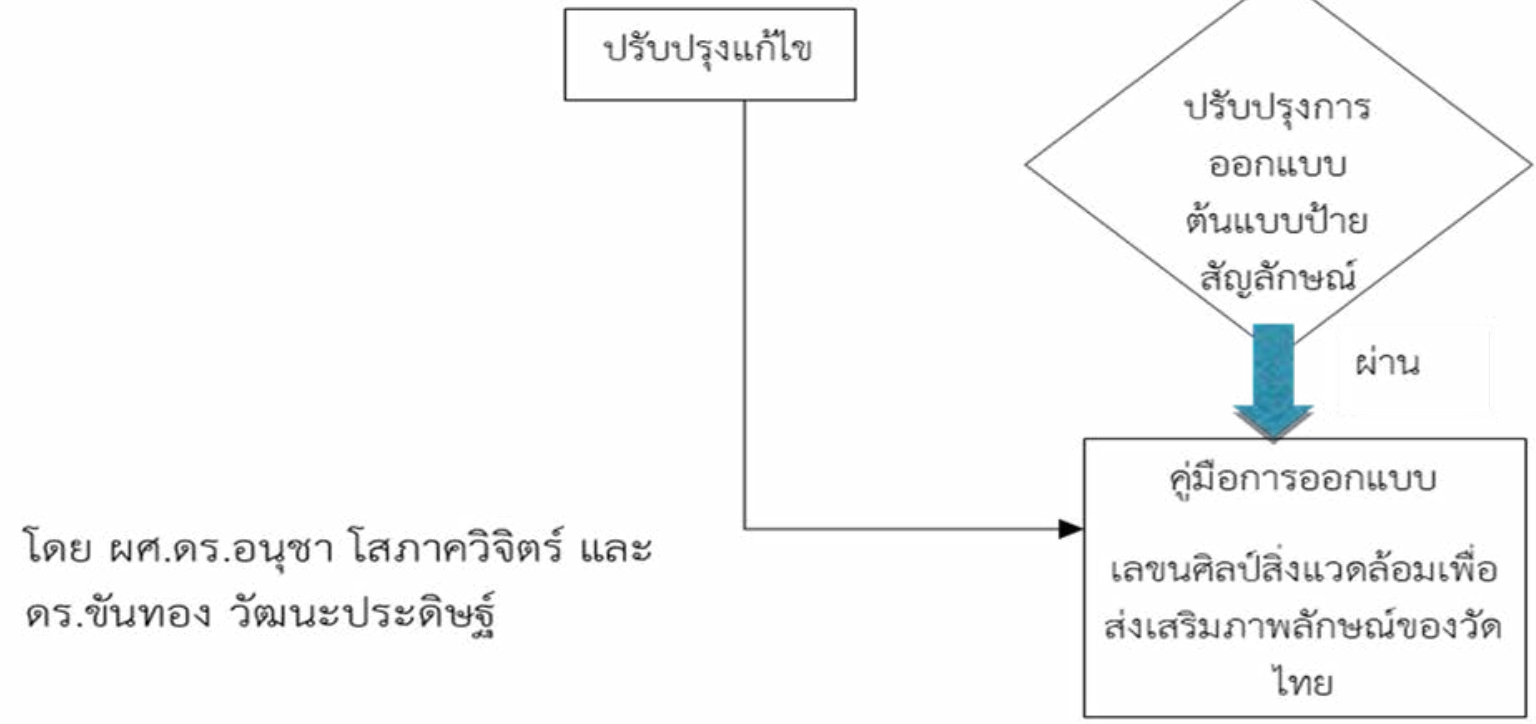
นำต้นแบบการออกแบบป้ายสัญลักษณ์จัดนิทรรศการให้นักท่องเที่ยว

- นำร่างต้นแบบการออกแบบป้ายสัญลักษณ์ในวัด มาจัดนิทรรศการในพื้นที่วัดท่องเที่ยวตัวอย่าง
- สำรวจความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อตัวอย่างต้นแบบป้ายสัญลักษณ์เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์วัดไทยจากนิทรรศการที่นำมาแสดง

ขั้นตอนที่ 4

ประเมินผลและถ่ายทอดองค์ความรู้

- นำผลการประเมินจากนักท่องเที่ยวมาปรับปรุง การทำต้นแบบการออกแบบป้ายสัญลักษณ์เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์วัดไทย
- ทำสรุปรายงานเป็นรูปเล่ม และนำไปเผยแพร่ในเว็บไซต์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และทำ CD-romคู่มือการออกแบบเลขศิลป์สิ่งแวดล้อม เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์วัดไทย

การออกแบบเลขศิลป์เพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์วัดไทย

คำถามชวนคิด

การมีส่วนร่วมท่านนี้มาถึงอะไร

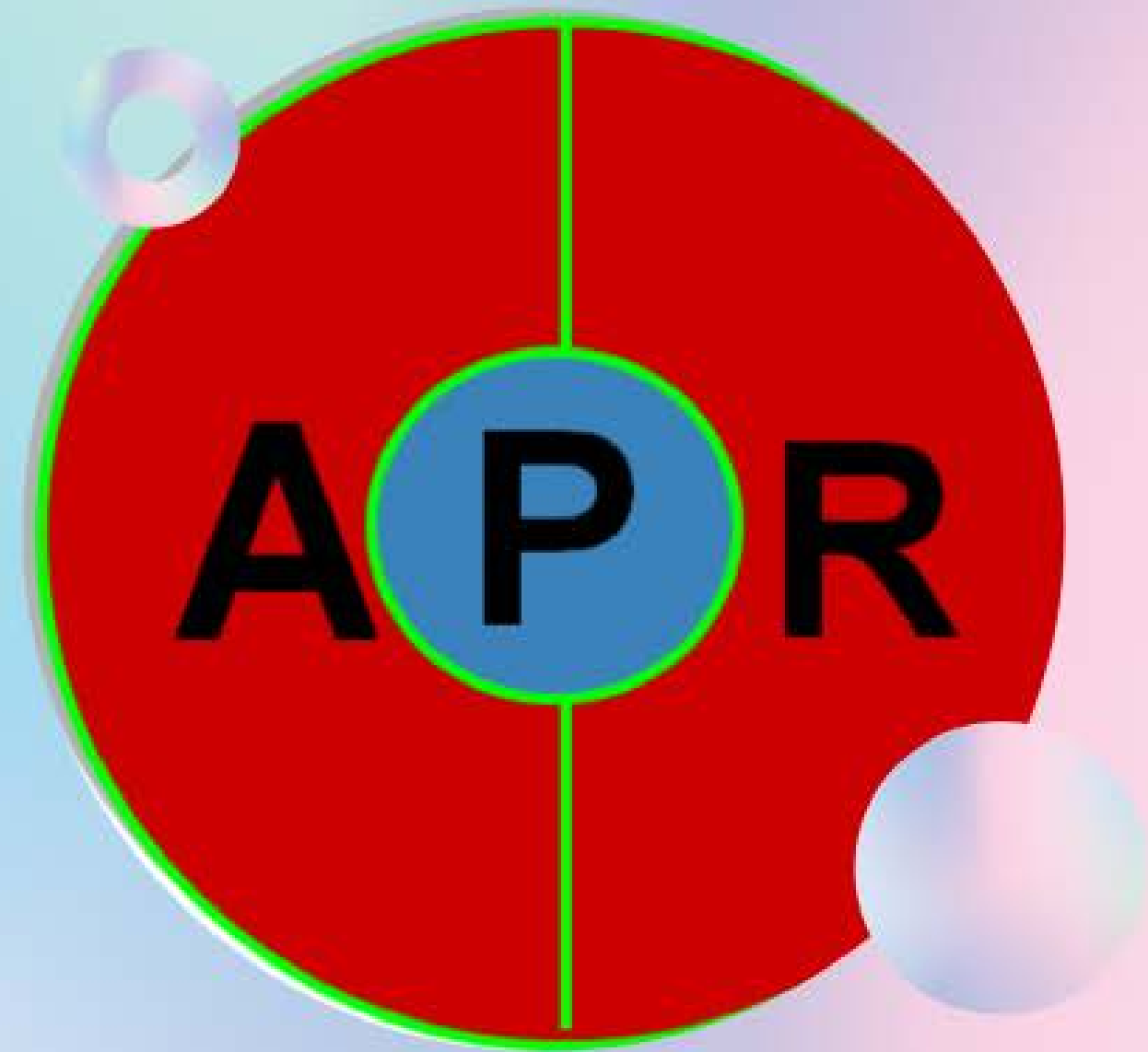

การวิจัยเชิงปฏิบัติแบบมีส่วนร่วม

ขอบเขตเนื้อหา

- หลักการพื้นฐานการวิจัยเชิงปฏิบัติแบบมีส่วนร่วม
- รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติแบบมีส่วนร่วม
- เทคนิครวบรวมข้อมูล
- ตัวอย่างที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR)

PARTICIPATORY (การมีส่วนร่วม)

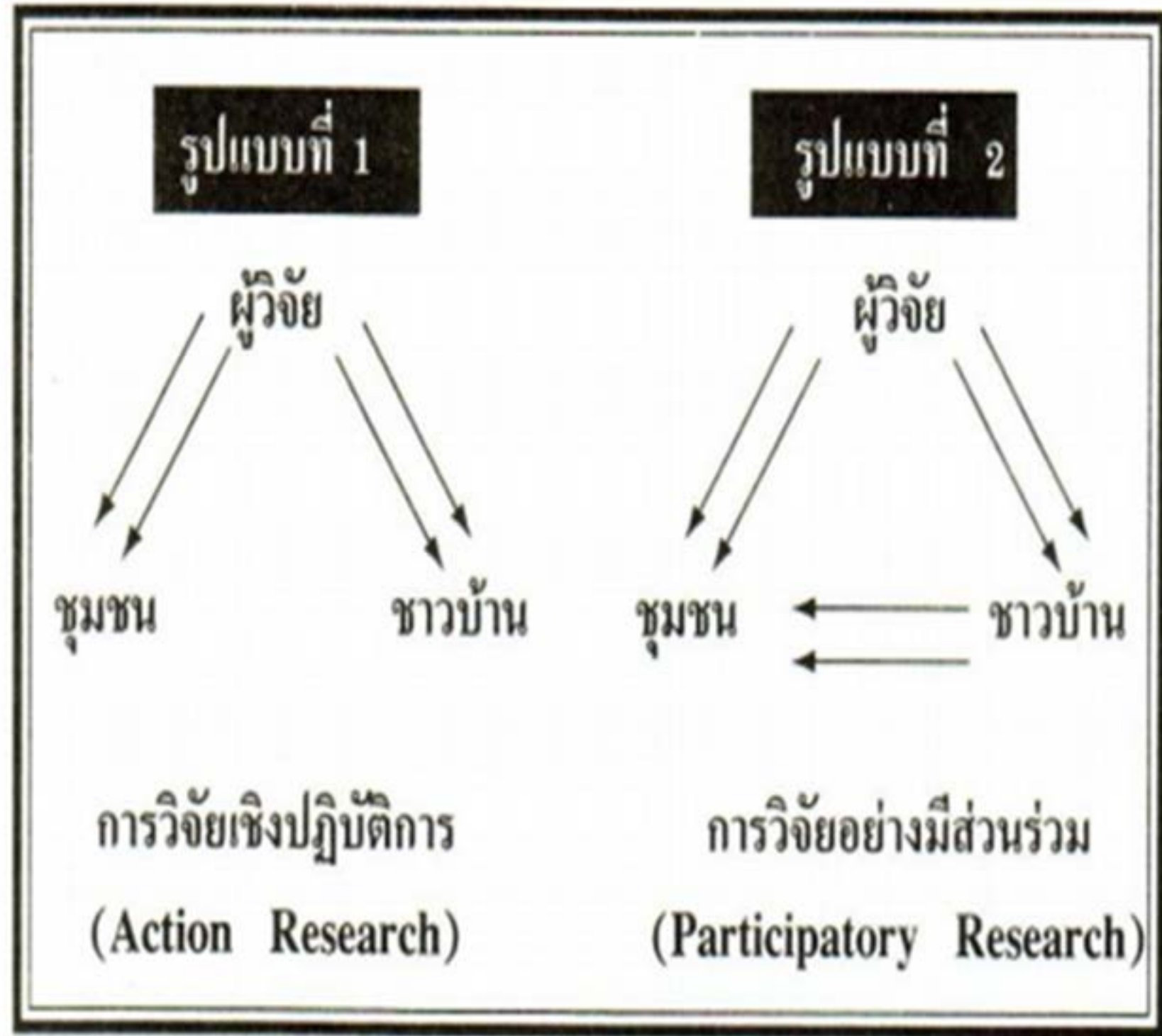
+

ACTION (การปฏิบัติ)

+

RESEARCH (การแสวงหาความรู้)

ความแตกต่างของ AR, PR, PAR

ความเชื่อพื้นฐานของ PAR

- ปัจเจกชนทุกคน ย่อมมีศักยภาพ ร่วมคิด ร่วมทำ เพื่อเปลี่ยนแปลงสู่ชุมชน/องค์กรที่ดีกว่า

- ทุกคนรู้ แต่อาจจะคนละด้าน คนละเรื่อง คนละมิติ

- การสร้างและใช้ความรู้ต้องเป็นประชาธิปไตย

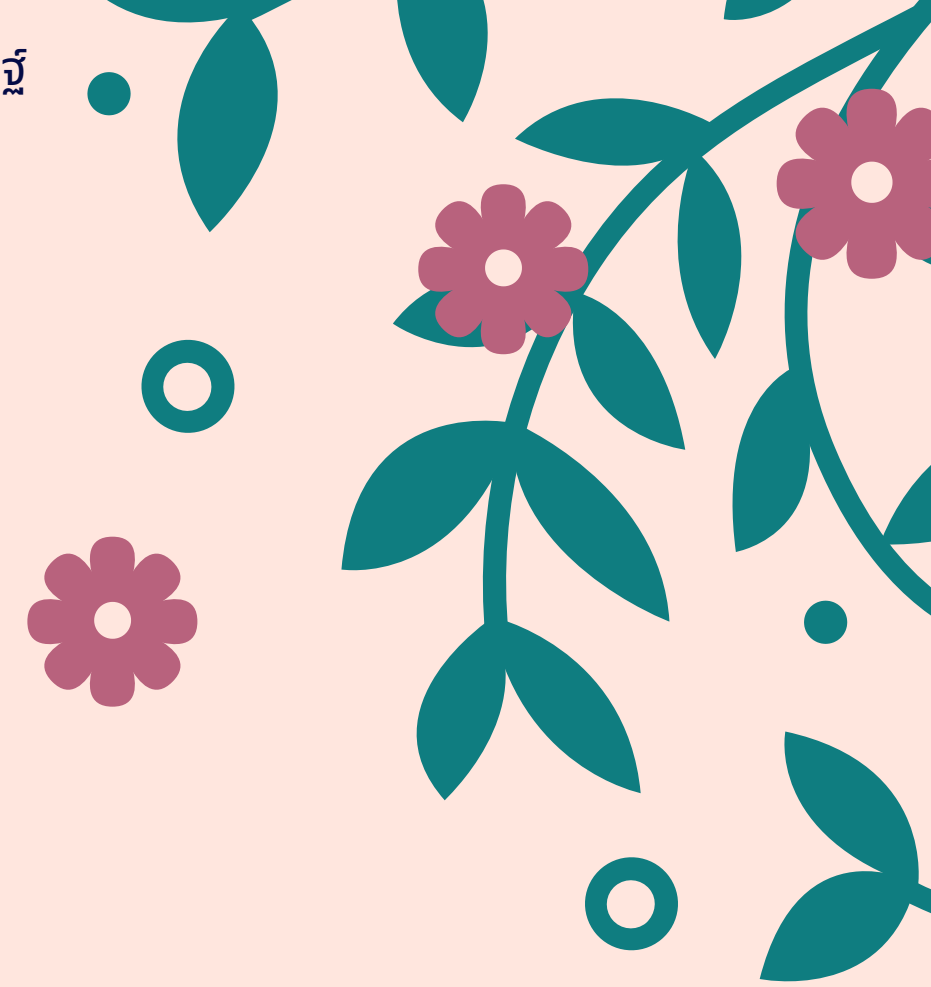
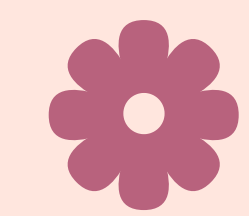

- ทรัพยากร ประโยชน์ ต้องแบ่งปัน และกระจายอย่างเป็นธรรม

- การเปลี่ยนแปลงสู่สิ่งที่มุ่งหวัง เป็นไปอย่างสันติวิธี มีคุณภาพ ระหว่างปัจเจก สังคม ธรรมชาติ

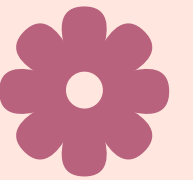
- ทุกฝ่ายร่วมมือ บนพื้นฐานที่เท่าเทียมกัน และยอมรับผลที่เกิดร่วมกัน

- ความมุ่งมั่น ร่วมใจ จากคนใน&นอก จำเป็นต่อการเปลี่ยนแปลง

เหตุและปัจจัยที่ต้องทำวิจัยแบบ : PAR

1. คนในชุมชนหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ได้มีส่วนร่วม
2. ชาวบ้านเป็นเพียงผู้ถูกศึกษาวิจัย
3. วิธีการศึกษาถูกออกแบบมาจากผู้วิจัย
4. เจ้าของพื้นที่ไม่ได้ประโยชน์อย่างแท้จริง
5. ผลวิจัยไม่สามารถแก้ไขปัญหาของชุมชนได้อย่างตรงจุด
6. รายงานการวิจัยอยู่บนหิ้ง/ในห้องสมุด

สรุปการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR)

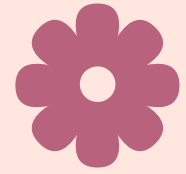
นักวิจัยเพื่อพัฒนาสังคมถือว่า PAR

สอดคล้องกับความพยายามหลุดพ้นจากการถูกรวบงำ & การมุ่งฟื้นฟู

สังคม เป็นการศึกษาแบบ CRITICAL & SPIRITUAL RESEARCH

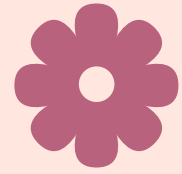
คือ

- แฝงเร้นด้วยจิตวิญญาณของความเป็นอิสระ
- เป็นการศึกษาที่เสริมพลัง (EMPOWER) ในกลุ่มที่ด้อยกว่าในสังคม
- เป็นการศึกษาที่ทดแทนการวิจัยแบบเดิมที่ถูกรวบรวมว่าไม่แก้ปัญหาทิศทางสังคม และเศรษฐกิจของผู้ด้อยโอกาสอย่างแท้จริง

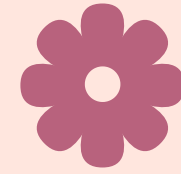
พื้นฐานความคิด

- เกี่ยวกับความจริง(หลากหลาย /องค์รวม)
- นักวิจัย(ทุกคนรู้/ทุกคนควบคุม)
- การวิจัย(แก้ปัญห-พัฒนา/หาความจริง/ เรียนรู้)

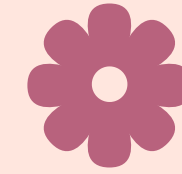
จุดมุ่งหมายและจุดเน้น

- ทำความเข้าใจอธิบายร่วมกัน(ปัญหา/ สถานการณ์)
- ทักษะคนในชุมชน
- ภูมิปัญญาวัฒนธรรมชาวบ้านท้องถิ่นองค์กร
- กระบวนการมีส่วนร่วม

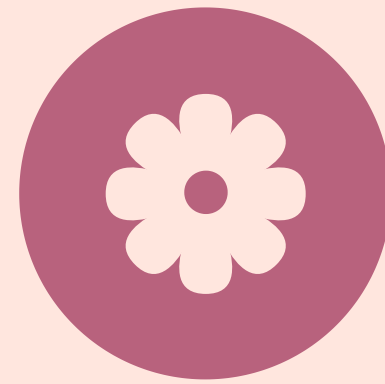
การเก็บข้อมูล

- เก็บร่วมกัน
- หลายวิธี (ทดลอง/ สัมภาษณ์/ สังเกต/ AIC/ Problem tree ฯลฯ)
- ใช้เวลา
- เน้นชุมชน/องค์กร (ไม่เน้นเครื่องมือ/ ไม่เน้นนักวิจัยภายนอก)

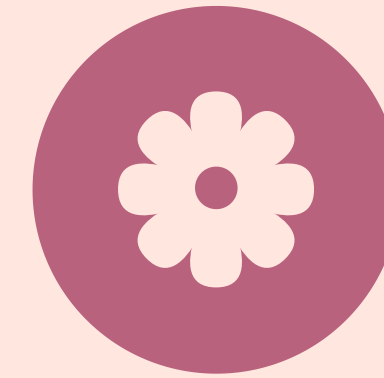
การวิเคราะห์

- แนวคิดพัฒนา + ภูมิปัญญา
- นักวิจัยภายนอก +ในชุมชนองค์กร

การใช้ประโยชน์

- ชุมชนองค์กร
- นักพัฒนา
- นักวิจัยภายนอก

บทบาทสถานะภาพกลุ่ม เป้าหมาย

- ไม่ครอบงำ
 - เสมอภาคทุกฝ่าย
- สร้างความสัมพันธ์ที่ดี

ข้อสังเกต PAR

- งาน PAR ต้องรับใช้คนทุกกลุ่มไม่ใช่คนใดคนหนึ่ง
- เริ่มจากพูดคุยถึงสถานการณ์ที่เป็นอยู่ ศักยภาพ ปัญหา แล้วค่อย วิเคราะห์ร่วม
- กระบวนการวิจัย PAR ต้องเกี่ยวข้องกับหลายฝ่าย การประสานทำความเข้าใจจึงสำคัญ
- ผู้ร่วมวิจัยต้องยอมรับข้อจำกัด และจุดอ่อนของกันและกัน
- ไม่ยึดติดกรอบคิดเดิม ทฤษฎีเดิม ข้อสรุปเดิม (โดยเฉพาะคนที่คิดว่าตนเองรู้มาก)
- การเสริมหนุนด้านต่างๆ ทรัพยากร เวลา และอื่นๆ ที่เหมาะสม การจัดเวทีพบปะ
- เป้าหมายไม่ใช่การได้ผลงานมาตีพิมพ์ แต่อยู่ที่เกิดการพัฒนา การปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา
- PAR จะมีประสิทธิภาพเพียงใด ขึ้นกับเจตนารมณ์ที่จะทำประโยชน์ต่อกลุ่ม องค์กร

ชุมชน ด้วยความรัก ศรัทธา เชื่อมั่นในทีมทุกคน

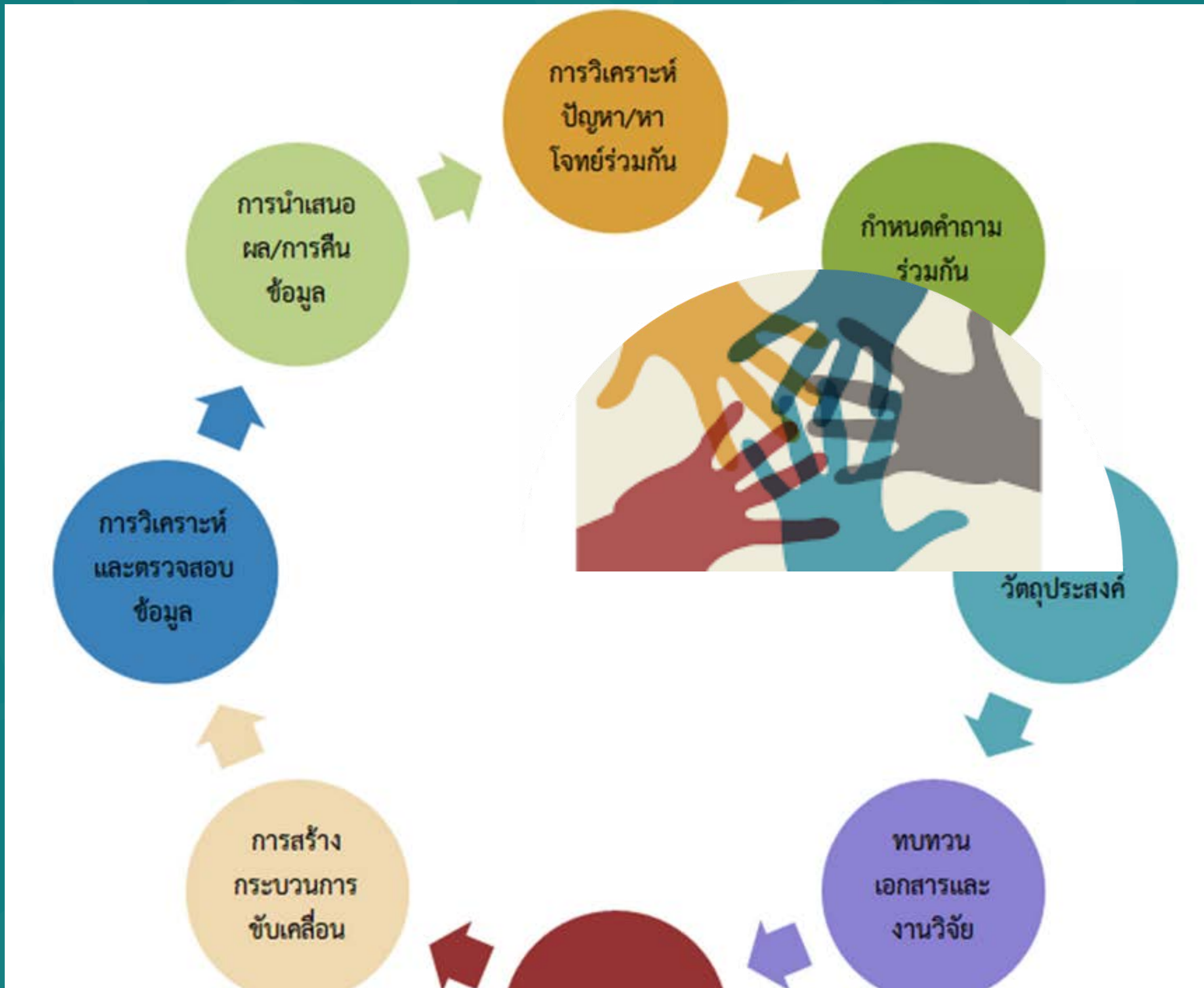
PAR เป็นการปฏิบัติที่กลมกลืนกับวิถีปกติ

บทสรุป PAR

1. PAR เป็นกระบวนการทางสังคม ที่จะนำไปสู่การพัฒนาปัจเจกชน
2. PAR เน้นการมีส่วนร่วมของทุกคนในกลุ่ม ที่เป็นเจ้าของงานวิจัย ร่วมกันวิจัยเรื่องของตนเองทุกขั้นตอน
3. PAR เน้นการปฏิบัติที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ของคนในสังคมองค์กร ศึกษาวิธีปฏิบัติให้ดีขึ้น
กระบวนการปฏิบัติ-----ผลที่เกิด-----องค์ความรู้ที่ได้-----พื้นฐานการปฏิบัติต่อไป
4. PAR เป็นกระบวนการสร้างอิสรภาพ ปลุกจิตสำนึก ให้คนคลี่คลาย เอาชนะปัญหา
5. PAR เน้นการวิพากษ์ สะท้อนตนเอง
6. PAR เป็นวงจรการเปลี่ยนแปลงเพื่อการเรียนรู้
7. PAR ไม่มีกรอบเจาะจงเรื่องวิธีการ ใช้แนวทางผสมผสาน เน้นเทคนิคการเก็บ และวิเคราะห์
ข้อมูลที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และปฏิบัติร่วมกัน
8. PAR ประเมินความสัมพันธ์ระหว่างทีมวิจัยตลอดเวลา
9. PAR ทบทวนวัตถุประสงค์ในทีมวิจัยเป็นระยะเพื่อให้สอดคล้องกับปัญหา การเปลี่ยนแปลง
และนำไปสู่การมีส่วนร่วม ตรงกับความต้องการของทุกฝ่าย
10. PAR เป็นกระบวนการจัดการในชุมชน และก่อให้เกิดการรวมตัวในองค์กร

รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ แบบมีส่วนร่วม

ลักษณะของวัตถุประสงค์การวิจัยเชิง ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เป็นอย่างไร?

ตัวอย่าง

*รูปแบบการป้องกันปัญหาความรุนแรงในครอบครัว โดยกระบวนการการมีส่วนร่วมของ
ครอบครัวและชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี (ยงยุทธ แสนประสิทธิ์,
2554)*

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ของชุมชนแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการป้องกันปัญหาความรุนแรงในครอบครัวของชุมชน โดย
กระบวนการการมีส่วนร่วม
3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการป้องกันปัญหาความรุนแรงในครอบครัวของชุมชน โดย
กระบวนการการมีส่วนร่วม ตามที่ได้พัฒนาขึ้น

เทคนิคการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

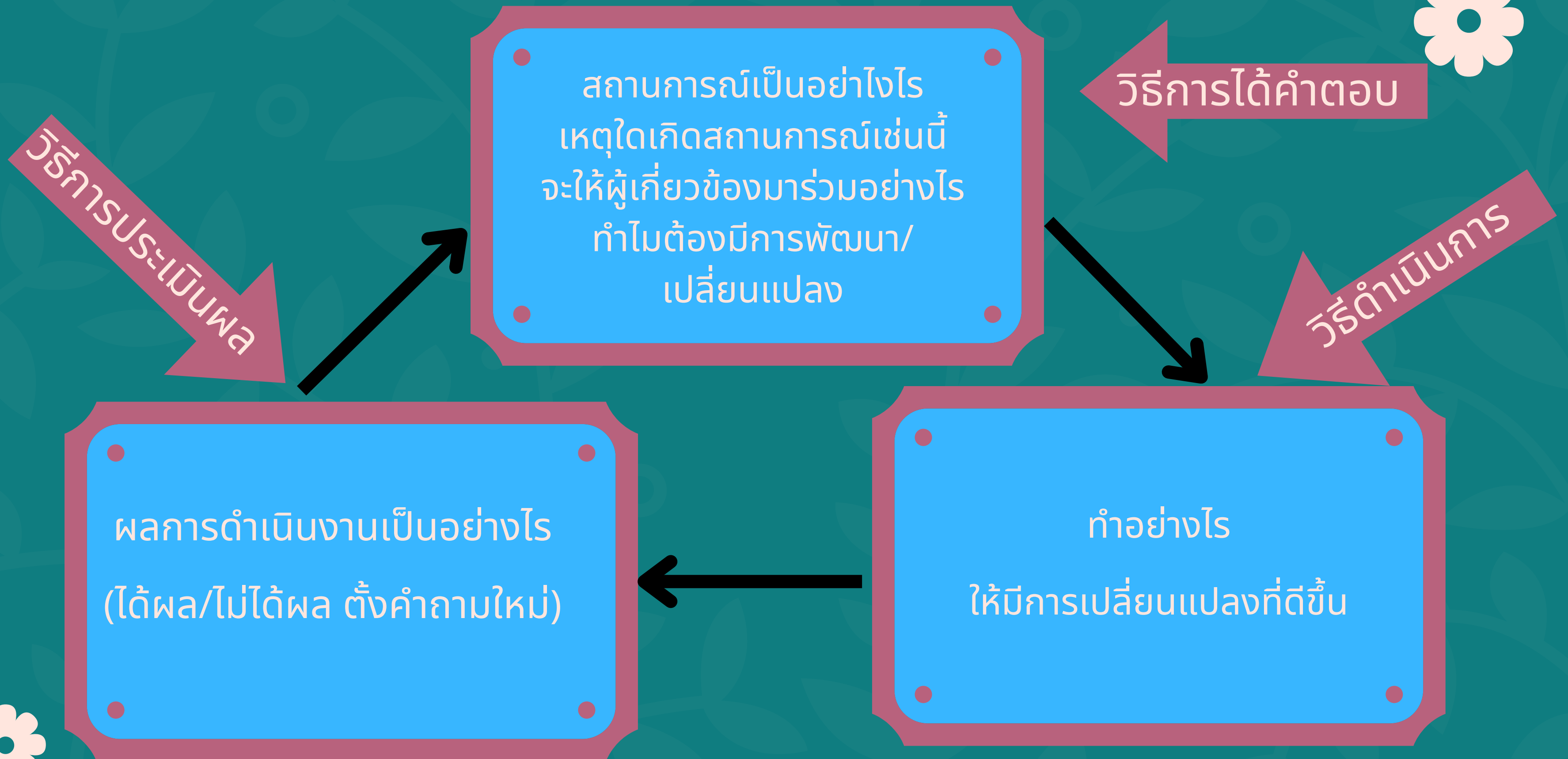
วิธีการวิจัย: เทคนิคการเก็บข้อมูล

การตรวจสอบความถูกต้อง

การเริ่มต้นออกแบบการวิจัย PAR

FORMAT การออกแบบการวิจัย PAR

ระยะ	วัตถุประสงค์	ขั้นตอน/ แหล่งข้อมูล	กิจกรรม	กลุ่ม เป้าหมาย	วิธีการเก็บ ข้อมูล	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
1. การวิเคราะห์สถานการณ์						
2. การวางแผน						
3. การดำเนินงาน						
4. การประเมินผล						

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมมี ภาคสนามเริ่มต้นอย่างไร?

ขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ แบบมีส่วนร่วม

1. ระยะก่อนทำวิจัย (PRE-RESEARCH PHASE)
2. ระยะของการทำวิจัย (RESEARCH PHASE)
3. ระยะของการจัดทำแผน (PLANNING PHASE)
4. ระยะการนำแผนไปปฏิบัติ (IMPLEMENTATION PHASE)
5. ระยะติดตามและประเมินผลการทำงาน
(MONITORING AND EVALUATION PHASE)

1. ระยะก่อนทำวิจัย (PRE-RESEARCH PHASE)

1.1 การสร้างสัมพันธภาพ ในระยะเริ่มต้นนี้มีการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับชาวบ้านและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับชุมชน ซึ่งนักวิจัยแต่ละคนอาจมีทักษะและเทคนิคที่แตกต่างกัน

1.2 การสำรวจและศึกษาชุมชน คือ การสำรวจและศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของชุมชน นับตั้งแต่ลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากรของชุมชน ข้อมูลด้านประชากร สังคม เศรษฐกิจ การสื่อสารและวัฒนธรรม

1.3 การคัดเลือกชุมชน มักให้ความสำคัญกับประชาชนในชุมชนที่ด้อยโอกาสทางสังคม เพื่อเป้าหมายในการยกระดับคุณภาพชีวิตและสร้างโอกาสให้เกิดความเท่าเทียมกันมากยิ่งขึ้น

1.4 การเข้าสู่ชุมชน เมื่อนักวิจัยคัดเลือกชุมชนแล้ว กระบวนการขั้นตอนต่อไปคือ การเข้าสู่ชุมชน ต้องเริ่มดำเนินการสร้างความสัมพันธ์

2. ระยะของการทำวิจัย (RESEARCH PHASE)

- 2.1 **การศึกษาชุมชน** เป็นการศึกษาปัญหาและความต้องการของชุมชนควบคู่ไปกับการให้ความรู้แก่ชุมชน
- 2.2 **การวิเคราะห์ปัญหาของชุมชนอาจ** จะควบคู่กับการศึกษาชุมชนได้เนื่องจากเมื่อนักวิจัยนักพัฒนาและชาวบ้านได้รวมตัวกันเพื่อเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นต่อความสามารถศักยภาพและทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน แล้วทำการวิเคราะห์ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนที่ต้องเร่งหาทางแก้ไข
- 2.3 **การพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโครงการ (PROJECT APPRAISAL AND IDENTIFICATION)** ชาวบ้านและนักวิจัยจำเป็นต้องพิจารณาร่วมกันว่าปัญหาใดเร่งด่วนและจะแก้ไขด้วยวิธีใดจึงจะเหมาะสม

3. **ระยะของการจัดทำแผน (PLANNING PHASE)**

เป็นกระบวนการตัดสินใจร่วมกัน เพื่อคัดเลือกโครงการและกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ เป็นโครงการที่ประชาชนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน

4. **ระยะการนำแผนไปปฏิบัติ (IMPLEMENTATION PHASE)**

ในการปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ ควรจะต้องมีแกนนำหรือกลุ่มในชุมชนเป็นกลุ่มทำงาน ซึ่งเป็นกลุ่มที่สมาชิกในชุมชนให้การยอมรับ โดยกลุ่มทำงานหรือกลุ่มแกนนำนี้อาจเป็นกลุ่มหรือองค์กรที่มีอยู่ในชุมชนซึ่งมีความเหมาะสม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือลักษณะของงาน

5. ระยะติดตามและประเมินผลการทำงาน (MONITORING AND EVALUATION PHASE)

การติดตามและประเมินผลโครงการเป็นกิจกรรมที่จำเป็นและขาดไม่ได้ซึ่งการติดตามผลหมายถึงการตรวจสอบของชาวบ้านหรือองค์กรชาวบ้านว่า งานหรือกิจกรรมที่ได้เริ่มทำไปนั้นสามารถดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง เหมาะสมหรือไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด

เทคนิคเครื่องมือการลงพื้นที่ สร้างการมีส่วนร่วม

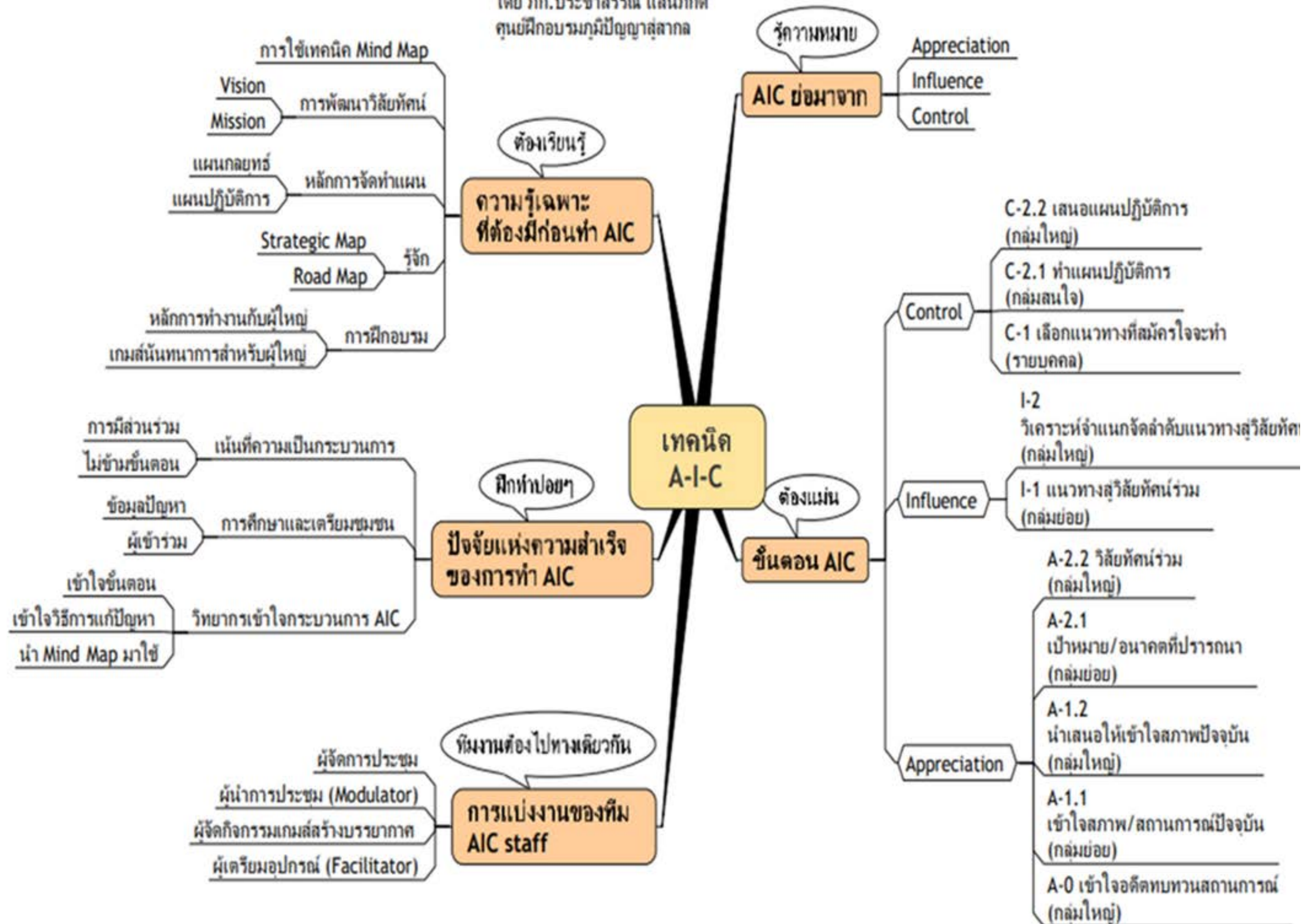

เทคนิคกระบวนการวางแผนแบบมีส่วนร่วม Appreciation Influence Control (AIC)

การประชุมที่ก่อให้เกิดการทำงานร่วมกันเพื่อ
จัดเตรียมแผน โดยวิธีการเปิดโอกาส ให้ผู้เข้า
ร่วมประชุมได้มีเวทีพูดคุยแลกเปลี่ยน ความรู้
และประสบการณ์ช่วยทำให้เกิดการระดม
แนวคิดที่สร้างสรรค์ สร้างการมีส่วนร่วมและ
เสริมสร้างพลังของท้องถิ่นในการพัฒนา

เรื่องราวของ AIC สำหรับวิทยากร โดย ภก.ประชาสารณ์ แสนักกดี ศูนย์ฝึกอบรมภูมิปัญญาสู่สากล

ขั้นตอนการทำ A-I-C

•ขั้นตอนการสร้างความรู้ (APPRECIATION : A)

คือ ขั้นตอนการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ขั้นตอนนี้จะเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมทุกคนแสดงความเห็น

รับฟังหาข้อสรุปร่วมกันอย่าง สร้างสรรค์เป็นประชาธิปไตย

A1: การวิเคราะห์สภาพการของหมู่บ้านชุมชนตำบลในปัจจุบัน

A2: การกำหนดอนาคตหรือวิสัยทัศน์อันเป็นภาพพึงประสงค์ในการพัฒนาว่าต้องการอย่างไร

** โดยการวาดภาพสำคัญ

ขั้นตอนการทำ A-I-C

• ขั้นตอนการสร้างแนวทางการพัฒนา (INFLUENCE : I)

คือ ขั้นตอนการหาวิธีการและเสนอทางเลือกในการพัฒนาตามที่ได้สร้างภาพผังประสงค์หรือที่ได้ช่วยกันกำหนดวิสัยทัศน์ (A2) เป็นขั้นตอนที่จะต้องหามาตรการวิธีการและค้นหาเหตุผลเพื่อกำหนดทางเลือกในการพัฒนา กำหนดเป้าหมาย กำหนดกิจกรรม และจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรม

I1: การคิดกิจกรรมเกี่ยวกับกิจกรรมโครงการที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามภาพผังประสงค์

I2: การจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมโครงการ

ขั้นตอนการทำ A-I-C

•ขั้นตอนการสร้างแนวทางปฏิบัติ (CONTROL : C)

คือยอมรับและทำงานร่วมกันโดยนำโครงการหรือกิจกรรมต่างๆมาสู่การปฏิบัติและจัดกลุ่มผู้ดำเนินการซึ่งจะรับผิดชอบโครงการ

C1: การแบ่งความรับผิดชอบ

C2: การตกลงใจในรายละเอียดของการดำเนินการจัดทำ

แผนปฏิบัติ

ตัวอย่าง

งานวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

ถอดบทเรียนองค์ความรู้จากงานวิจัย เรื่อง

พุทธนวัตกรรมสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดให้เด็กและ
เยาวชนโดยผ่านการมีส่วนร่วมของชุมชน

Buddhist Innovation Drug enforcement for Children
and Youth through Community Participation

โดย

รศ.ดร.จันทอง วัฒนประสิทธิ์
อาจารย์ประจำหลักสูตร สันติศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ดร.แม่ชีสุตา ไวจนกุลย์
นักวิจัย เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ดร.รุ่งรัตน์ สุวนากุล
นักจิตวิทยา กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
กระทรวงยุติธรรม

ดร.ชัญญา ชัยสุวรรณ
อธิบดีอัยการ สำนักงานคดีอาชญาคดี

MCU RS 610761353

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

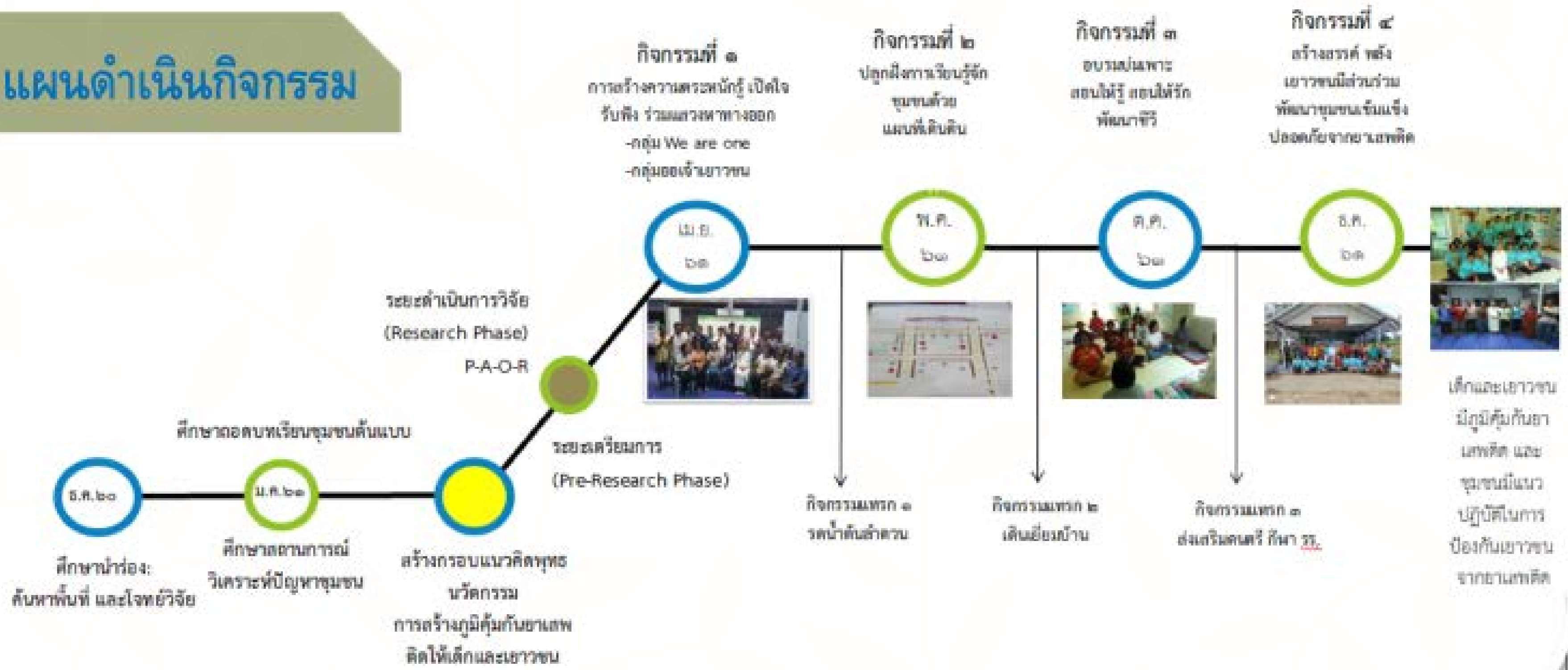
- 1) เพื่อศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการสร้างพุทธรูปนวัตกรรมการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดให้เด็กและเยาวชน
- 2) เพื่อศึกษาผลการใช้พุทธรูปนวัตกรรมสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดให้เด็กและเยาวชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

แผนที่เส้นทางการทำงานเพื่อสังคม การสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดให้เด็กและเยาวชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

แผนดำเนินงานกิจกรรม

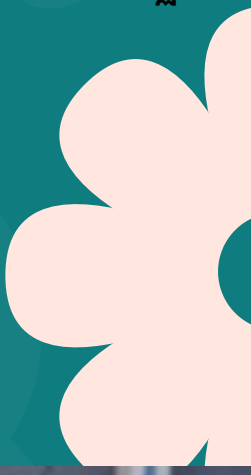
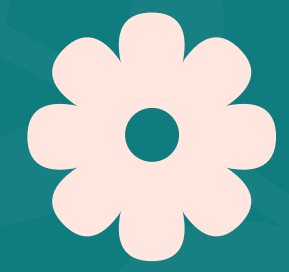
แผนดำเนินงานกิจกรรม

ภาพที่ 1 ลงพื้นที่ศึกษานำร่อง รู้ เห็น เพื่อเตรียมการณ

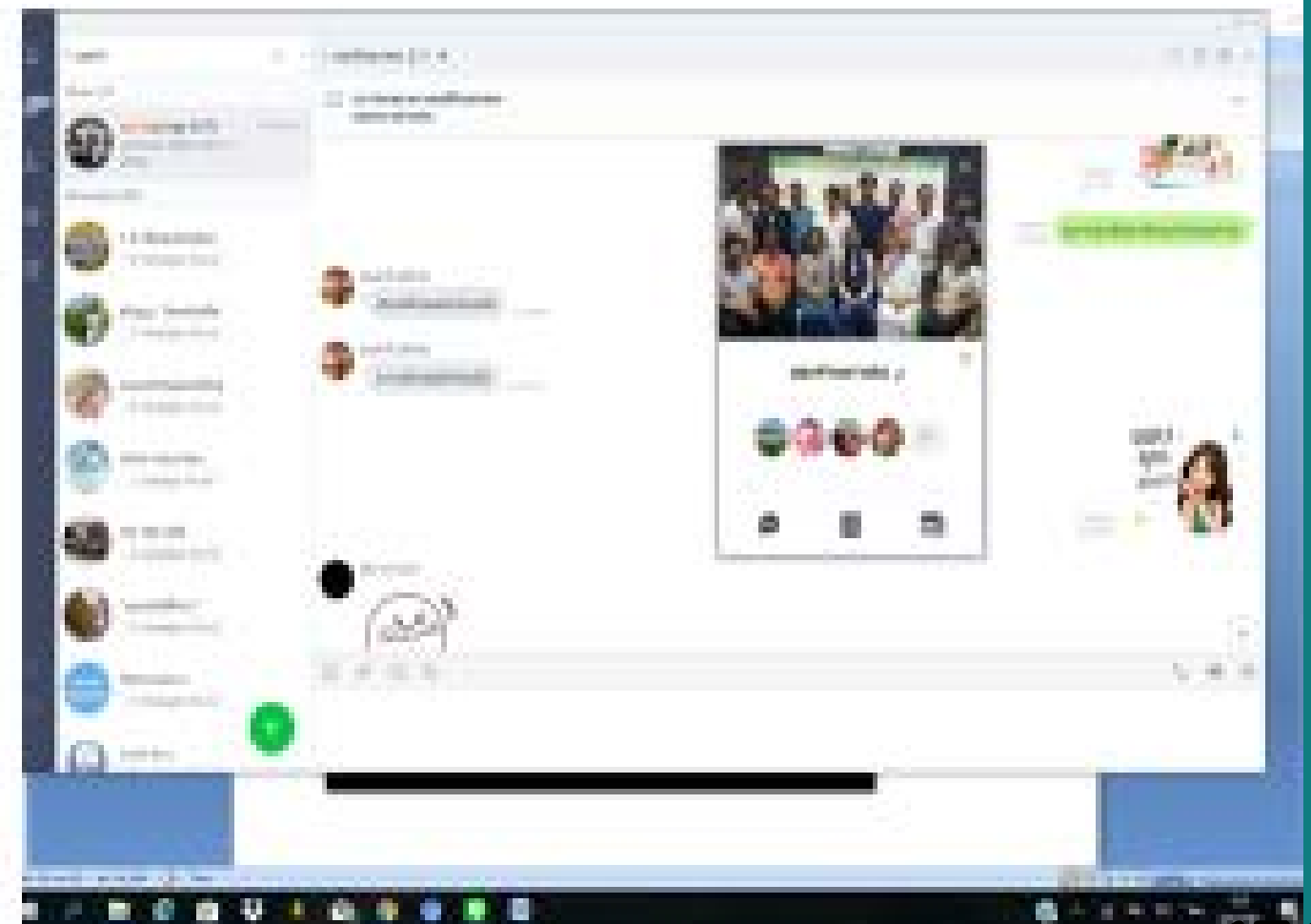

ก้าวที่ 2 เริ่มต้นอย่างมั่นใจ ด้วยรักสามัคคีและ ความเห็นอกในกลุ่มผู้นำ

เกิดกลุ่มออร์แกนไนเซชัน ใช้ไลน์กลุ่มในการสื่อสาร

ก้าวที่ 3 เดินหน้าพบปะเยาวชน รู้จักฉัน รู้จักเธอ

ก่อเกิดเริ่มต้นเยาวชนจิตอาสาเพื่อชุมชน กับกิจกรรมลดน้ำต้นลำตวน

ก้าวที่ 4 กิจกรรมที่ 2 ปลุกฝังการเขียนรู้จักชุมชนด้วยแผนที่เดินดิน
เรียนรู้แผนที่เดินดินเกิดอิทธิบาท ๔ รักพัฒนาชุมชน

เกิดอัตลักษณ์กลุ่ม

เพลง we are one

พวกเราชาว we are one
รวมพลังเป็นหนึ่งเดียวหัวใจกาย
ภารกิจของหมู่บ้านเราพร้อมติด
หากใจหนึ่งเดียวโน้มน้ำยังมีอยู่
we are one ,we are one, we are one
เร่งศึกษาแก้ปัญหาสารพัน

ร่วมฝ่าฟันปัญหาสู่จุดหมาย
มีเป้าหมายคือสร้างสรรค์และพัฒนา
เรามีจิตอาสาเดินหน้าสู่
ที่ปลายอุโมงค์คงมีแสงแห่งความสำเร็จ
จะร่วมกันฝ่าฟันพัฒนาชุมชน
สร้างแดนสวรรค์ที่ป้านเกิดของเรา

ตัวอย่างที่ 5 กิจกรรมที่ 3 อบรมบ่มเพาะ **สอนให้รู้ สอนให้รัก พัฒนาชีวิต สร้าง
ภูมิต้านทานยาเสพติดในชุมชน**

วันที่ 1 เรียนรู้เข็มทิศชีวิต

- ❖ กิจกรรมการปรับฐานจิต
- ❖ กิจกรรมรู้จักคุณค่าชีวิตตามหลักพระพุทธศาสนา
- ❖ กิจกรรม ค้นหาชีวิต (เราเกิดมาทำไม):

ปลูกฝังความเป็นชาวพุทธสวดมนต์ ไหว้พระ ทำใจให้สงบ

ตั้งจิตอธิษฐานพัฒนารักชาติ 5

เขียนเป้าหมายชีวิตและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

วันที่ 2 เรียนรู้พลังแห่งการสื่อสาร

❖ สร้างสันติภายใน

❖ ฝึกการฟังอย่างลึกซึ้ง

❖ ฝึกการสื่อสารอย่างสันติ

❖ ฝึกการแสดงความรักด้วยการกอด

วันที่ 3 เรียนรู้พหุสัณฐาน สร้างสรรค์เยาวชน

Reflection ศึกษากิจกรรมด้วยรักและห่วงใย

กิจกรรมศึกษานำเสนอแผนที่ยืดหยุ่น :
สำหรับการนำเสนอแผนที่ยืดหยุ่น ๔ คู่
จาก ๕ คู่

แผนที่ยืดหยุ่น คู่ 1 อนุรักษ์

แผนที่ยืดหยุ่น คู่ 2 เกษตรรุ่งเรือง

แผนที่ยืดหยุ่นคู่ 3 ผ้าไหมสะเกดาก

แผนที่ยืดหยุ่นคู่ 4 ฟ้าสีทอง

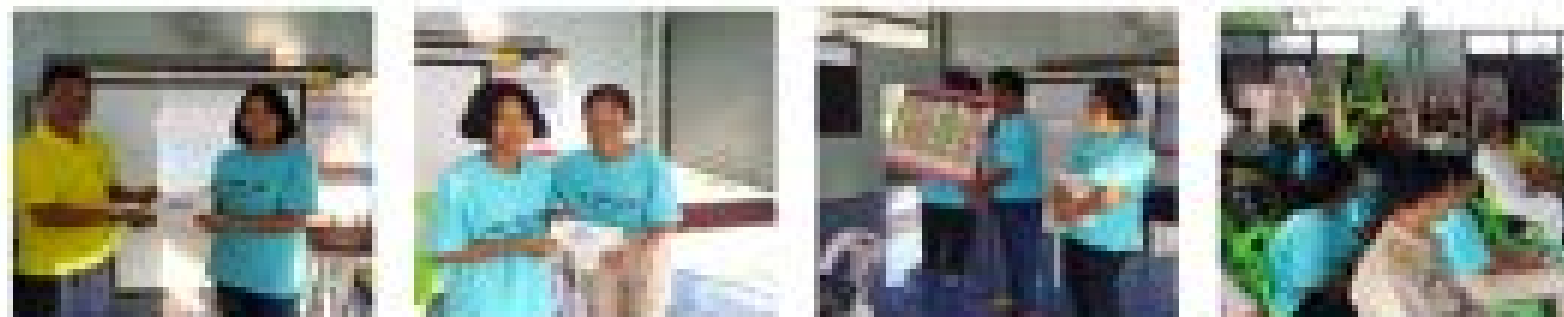
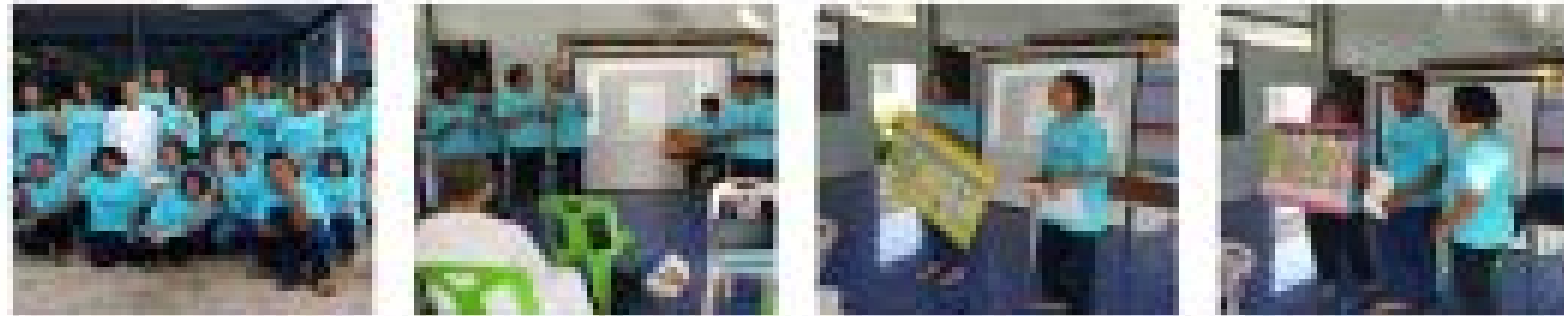

แผนที่ยืดหยุ่น คู่ 5 ท่าอุบลเกษตร

กิจกรรมกำหนดวิสัยทัศน์และแผนพัฒนาชุมชนของกลุ่มเยาวชน WE ARE ONE

กิจกรรมสร้างพลังบวก WE ARE ONE ร่วมพัฒนาชุมชน

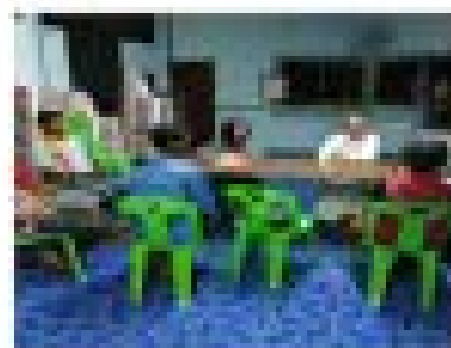

เวทีชุมชนเสริมพลังบวกเยาวชน WE ARE ONE

กิจกรรมกีฬาโรงเรียนบ้านท่าคอยนาง

ตัวอย่างที่ 6 กิจกรรมที่ 4 สร้างสรรค์พลังเยาวชนมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน เข้มแข็งปลอดภัยจากยาเสพติด

ถอดบทเรียนจากตัวแทนกลุ่มอ้อเจ้า
เยาวชน

ถอดบทเรียนการทำกิจกรรมกลุ่มเยาวชน
WE ARE ONE

ผลที่เกิดขึ้นจากการมีเยาวชนกลุ่ม WE ARE ONE

ของดีศรีท่าคอยนาง กับ การผลิตขนมดอกจอก

กิจกรรม Sport day “โอบกนิตขมับหนอย
ช่วยสลดไซมั้น”

การรวมตัวของชุมชนในงานกีฬาหมู่บ้าน

การรวมกลุ่ม WE ARE ONE ทำงาน
เพื่อสังคม

การเข้าร่วมปฏิบัติธรรมของกลุ่มเยาวชน WE ARE ONE

ประเมินผลการเปลี่ยนแปลงผลจากที่เยาวชนได้รับจากพุทธนวัตกรรม

(1) พัฒนากายให้เป็นสุข (Physical Development for Happy Life)

-พฤติกรรมความพึงพอใจในวิถีชีวิตที่เป็นอยู่ การไม่คิดในวัตถุนิยม การเห็นคุณค่าของธรรมชาติ การรู้จักบริ โภคสิ่งต่างด้วยปัญญา พึ่งพาตนเองให้เข้าถึงความสุขได้

(2) พัฒนาพฤติกรรมการแสดงออกทางสังคมอย่างมีความสุข (Social Behavioral Development for Happy Social)

-การเห็นคุณค่าแท้งของงานที่ทำ ความซื่อสัตย์สุจริต การรักษาศีล หรือการ ไม่ประพฤติเบียดเบียนซึ่งกันและกัน การปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความเคารพ การให้เกียรติ การมีเมตตากรุณาต่อกัน รวมไปถึงการรู้จักหน้าที่ และควบคุมตนเองให้อยู่ในวินัยหรือกฎระเบียบทางสังคม

(3) พัฒนาจิตใจเข้าถึงความสุขด้านใน (Mind Development for Happy Mind)

-การรู้จักควบคุมอารมณ์ ความพอใจในสิ่งที่ตนมี เห็นคุณค่าของตนเอง และปัจจัยแวดล้อม การมองโลกในแง่บวกและแสดงออกถึงความสุขที่มีพร้อมที่จะแผ่ความสุขให้ผู้อื่น

(4) พัฒนาปัญญาโดยใช้ความสุขทำสิ่งที่สร้างสรรค์เป็นประโยชน์ (Wisdom Development for Happy Creativity)

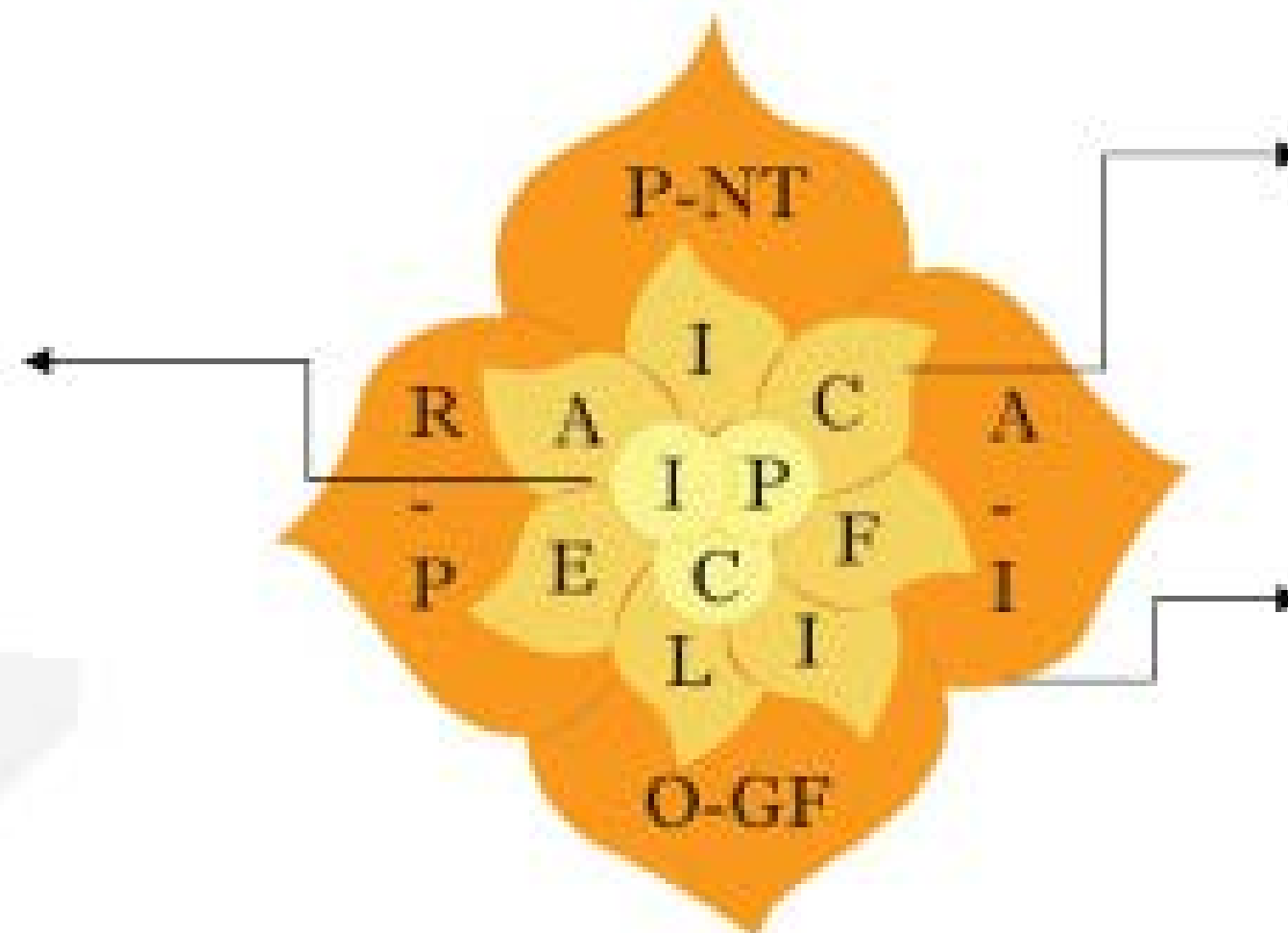
-การรู้จักแก้ปัญหาด้วยปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ การคำนึงถึงผู้อื่น คิดก่อนทำและมีความรอบคอบเสียสละ ปัญญาแยกแยะถูกผิด คิชั่ว การห่างไกลอบายมุข การคบเพื่อนที่ดี

องค์ความรู้ใหม่ 3-7-4 BCP Model's ประกอบด้วย

- ❖ 3 หลักการประสานชุมชน สังคม
- ❖ 7 กระบวนการแปรผันพลังเยาวชนเพื่อพัฒนาชุมชน
- ❖ 4 แนวปฏิบัติเพื่อสร้างชุมชนแห่งรักที่เข้มแข็ง

I-P-C
3 หลักการ
ประสานชุมชน
สังคม

A-I-C-F-I-L-E
7 กระบวนการแปรผันพลัง
เยาวชนเพื่อพัฒนาชุมชน

**PAOR Buddhist
Guidelines**
4 แนวปฏิบัติเพื่อสร้าง
ชุมชนแห่งรักที่เข้มแข็ง

ถอดรหัสการออกแบบวิจัย

งานวิจัยเชิงคุณภาพ

- การออกแบบวิจัยที่มีความยืดหยุ่น มีความเป็นพลวัต ปรับเปลี่ยนและยืดหยุ่นได้ตามสภาพการณ์
- จุดมุ่งหมายเพื่อตีความทำความเข้าใจปรากฏการณ์ใดๆ ที่นักวิจัยต้องการแสวงหาความรู้ (ตรรกะแนวคิดแบบอุปนัย)
- การวิเคราะห์ การนำเสนอข้อมูลหลักฐาน ไม่อยู่ในรูปตัวเลขผู้วิจัยเป็นเครื่องมือวิจัยที่สำคัญในการตีความปรากฏการณ์
- มุ่งหาความรู้เบื้องต้น/ต้องการตรวจสอบหรือหาคำอธิบาย สำหรับข้อค้นพบจากวิจัยเชิงปริมาณ/สถานการณ์ หรือประชากรเป้าหมายที่ศึกษา ไม่เหมาะที่จะทำวิจัยเชิงปริมาณ

งานวิจัยเชิงปริมาณ

- การออกแบบวิจัยที่มีแบบแผนเข้มงวดการแสวงหาคำตอบตามสมมติฐาน จากกรอบแนวคิดทฤษฎีที่กำหนดไว้
- มุ่งแสวงหาความรู้ความจริงให้ออกมาอยู่ในรูปของตัวเลขที่สามารถแจกแจงได้ และการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตัวเลขสถิติ
- การสรุปผลการวิจัยที่มุ่งหาข้อสรุปเป็นตัวแทนคำอธิบายคำตอบงานวิจัยในวงกว้าง (ตรรกะแนวคิดแบบนิรนัย)
- แบ่งลักษณะของประเภทหลัก คือ การวิจัยทดลองและแบบไม่ทดลอง

งานวิจัย R&D

- มุ่งเน้นนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้โดยตรง เป็นรูปธรรม เห็นผลที่ชัดเจน ในการพัฒนาตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
- แบบแผนการวิจัยที่มีระบบ โดยผ่านการทดลองและตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์
- ผลงานวิจัยถูกนำไปเผยแพร่ในวงกว้าง
- เกิดนวัตกรรมใหม่ ทั้งที่เป็นรูปของผลิตภัณฑ์ หรือวิธีการ กระบวนการใหม่

งานวิจัย PAR

- มุ่งเน้นการแก้ปัญหาโดยชุมชน เพื่อชุมชน โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสะท้อนผลและรับผลประโยชน์
- นักวิจัยเป็นที่เล็ง ทำงานร่วมกับนักวิจัยท้องถิ่น (คนในชุมชน) ทำให้ชุมชนเรียนรู้ที่จะแก้ปัญหาตนเองด้วยงานวิจัย
- เกิดการเปลี่ยนแปลงที่แสดงให้เห็นถึงทิศทางการพัฒนาที่จะแก้ปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรมจากความร่วมมือของชุมชน